

CONCETTA LA MAZZA

Ngale kwesibhakabhaka esiluhlaza

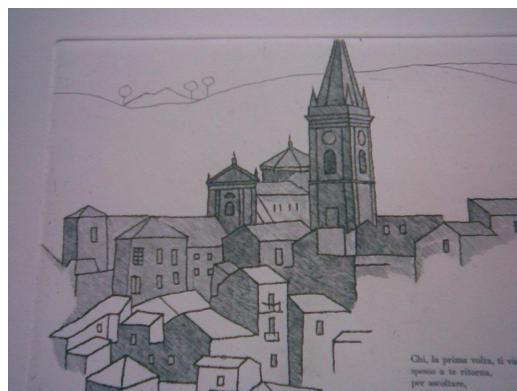

I-Biography

UConcetta La Mazza wazalelwa eNovara di Sicilia ngo-1936, indodakazi endala kaDomenico La Mazza kanye noTeresa Correnti. Ngo-1950, ngemva kwesikhathi esibuhlungu "sokuphathiswa" kukababekazi wakhe ozala umama, wajoyina abazali bakhe eDomodossola, lapho esahlala khona nomyeni wakhe uGiuseppe. Unezingane ezintathu: u-Armando, uLuciano noDaniela. Muva nje isifiso esinamandla sokukhumbula ebuntwaneni bakhe e-Novara singene engqondweni yakhe futhi nakhu ukuzalwa kwaledayari yomuntu siqu, kodwa egcwele ama-anecdotes kanye nezinkomba zemvelo yangaleyo nkathi: idolobha, emaphandleni, abantu, imikhuba, amasiko aleyo ndawo ngeminyaka emnyama yeMpi Yezwe Yesibili.

Amandla okuqala okubhala

U-Concetta omncane uphathiswe omalume bakhe futhi uphoqeletwe ngokumelene nentando yakhe ukuthi ayohlala eCastrangia endaweni ekude nedolobha kanye nezingane afunda nazo. Ngakho uhamba yedwa nge-Via Crucis eyedwa eminyakeni enzima yempi phakathi kwendlala, ukungazi ngaleso sikhathi, izinkolelo-ze nokuphathwa kabi. Ngemva kwempi ukufuduka okungenakugwenya kanye nesiqalo esinzima ngokwemvelo siye enyakatho.

Konke lokhu kukhulunywa ngokuggolozela kwentombazanyana ekhumbula kabusha izigaba zokukhula kwayo futhi okwathi ngobusha obumangalisayo nentambo ecashile ehlekisayo isinika injabulo yokufunda - ekugcineni - indaba ewuphawu lomphakathi womndeni wethu, ekwazi ukusihambisa ngokujulile futhi okungeyethu ngamunye.

Kule noveli emfushane ka-Concetta La Mazza, ukubhala kuchitha yonke imithetho futhi kubuyela emisuka, ngaphandle kwanoma yiluphi uhlaka oluhlelekile, oluqhutshwa amandla angaphakathi e-arcane, kuba umfula odlayo ogubuzela yonke into, iyimvula enamandla yomphefumulo.

Izibalo zomalume, u-Antonia noMichele, azikhunjulwa, njengoba nje isithombe sikaNovara sihlala singalibaleki, sinomusa, simboza futhi simnandi njengoba sinonya futhi sinokhahlo.

Ekugcineni, uguquko olunzima oluaya ebusheni lapho okungenakulungiseka kwenzeka, kodwa u-Concetta omncane akanikezelu esiphethweni esibuhlungu, ngenxa yesibindi sakhe nethembu elingenakunyakaziswa esikhathini esizayo, ngenxa yamehlo akhe akwazi ukubheka ... ngaphesheya kwesibhakabhaka. Iuhlaza!

"Kimina kwaqala usizi. Cishe kwakuwusuku olushisayo, ihlobo lika-1938 laqala, ngineminyaka emibili ubudala futhi umamncane weza ezongilanda. Eskhwameni sendwangu wafaka ibhulawuzi namapheya amabili ephenti, wabe engazi konke ngaphuma endlini yami. Ngangimncane kangangokuthi ngangingaboni ukuthi i-Via Crucis yami yayizoqala ngalolo suku."

Ngale kwesibhakabhaka esiluhlaza

Isahluko sokuqala - Umuzi kababa

Manje sekuyinxwa elidala elingahlali muntu, elihuqwe ubulembu futhi liququdwa ngamabhu kodwa, kudala, eNovara, idolobha elilele ngaphansi kwenqaba ebabazekayo ezintabeni zaseMessina, emhumeni osesigodini sase-Engia kwakukhona indlu eduze. umthombo. Umnyango wangaphambili wavuleka ezitebhisi zangaphakathi eziholela esitezi sokuqala lapho kwakukhona ikamelo elincane elinepulanga: kwakuyikamelo lokulala. Ukhuphukele phezulu nakhona ikhishi, uma ungalibiza kanjalo. Kwelinye ikona kwakunetshe lensimbi okwakubaswe kulo umlilo kanye ne-aron tripod eyayisetshenziselwa ukubeka ibhodwe le-pasta. Ngaphambili, ilenga odongeni, imnyama

njengephithi, ifosholo lezinkuni, izisefo ezimbili, eyodwa encane nenye enkulu, ihhavini lokubhaka isinkwa, ohlangothini isifuba esibolile, itafula, "i-furriizi" emibili kanye nokunye okuguquguqukayo. isitulo. Ekugcineni kwakukhona ikamelo, elinovulandi omncane obheke umhubhe, lapho kwakungekho ndawo yombhede owodwa. Lowo mgodi kwakuwumbuso lapho umkhulu owashonelwa khona ngo-1934. Kwakhiwe indlu yangasese yetshe enesivalo sokhuni ngaphansi kwezitebhisi. Njengoba zazingekho izitamkoko, lesi sakamuva kumelwe ukuba sasiza ukunciphisa iphunga elaliphuma. Ngokwemvelo indlu yayingenawo amanzi nogesi, ubuntofontofo ababengenabo ngisho nezinduna ngalezo zinsuku. Eduze kwayo kwakukhona isango lamapulangwe eliholela epulazini lapho izinkukhu zazihlala khona phezu kwezinkuni.

Kuleli kona, ngaphandle komhlaba, umama wami owayengumthungi wayehlala nomkhulu, abafowethu ababili nodadewethu, abadala kunaye, babeshadile futhi behlala eNovara. Umama wayeb blonde, ezacile, ebuthaka kakhulu ngomzimba, enezici ezintekenteke kakhulu futhi okwakuphawuleka kakhulu ebusweni bakhe, kumhlophe njengobisi, kwakungamehlo amabili amakhulu aluhlaza, cishe ehlale ethukile futhi edabukile. Mhlawumbe ukufa kukanina okuzumayo, lapho eneminyaka engamashumi amabili nane, kwakuyimbangela yokuntenga kwakhe ngokomzimba nangokokuziphatha.

Eminyakeni embalwa ngemva kokushona kukagogo, umama, ngenxa yokungenelela komunye wamakhosikazi akhe, wahlangana noPrince Charming wakhe. Ubaba wayengowomkhaya ohlonishwayo waseBadiavecchia, owayenendawo yokucima ukoma enabantu abasebenzisa ugwayi negilosa. Kwakungumndeni wabantu abasebenza kanzima, futhi

ubaba wayeyindoda ebukekayo, emude, emnyama, ezithembayo futhi ekhuthele. Wahlala edolobhaneni elikude nedolobha: ungafika lapho ngezinyawo, ngesivinini esihle, ngesigamu sehora. Uyise wayephethe amalahle. Umama wayengowesifazane okhuthele, ekuseni waya eNovara nomnyuzi eyothenga izimpahla ezitholakala esitolo: ugwayi, usawoti kanye nezinto ezidliwayo. Wayehlala egqoke kahle efake itshali elikhulu elimnyama entanyeni, waze wathenga nephephandaba ukuze atshele amakhasimende akhe. Kwakuwukuphela kwesitolo kuleyo ndlu futhi kwakungashodi ukuphila kahle kuleyo ndlu, nakuba kwakunemilomo engu-8 okufanele idliwe.

Ngokuhlwa wasiza amakhasimende manje ahlakaniphile - kanye nesikhwama sakhe semali - ngokuxubha iwayini ngesoda enemibala. Njengoba izingane zingahlali zizuza umsebenzi wabazali bazo, ubaba wayefunde umsebenzi wokuthunga izicathulo. Ngemva kokuthembisana umshado izinyanga ezimbalwa, ubaba nomama, abake bashada, bahamba bayokwakha isidleke sabo sothando endlini eseduze nomthombo osesifundeni sase-Engia. Ngemva kwezinyanga eziyisishiyagalolunye ngafika kulo mhlaba futhi, ngokwesiko elingcwele laseningizimu, ngathatha igama likagogo ozala ubaba, uConcetta. Nakuba ngangisemncane nganginesikhumba esimnyama nesishwabene, ngangihlale ngikhala. Njengoba sasingenayo icansi, umkhulu waphoqeleka ukuba angigone ezingalweni zakhe usuku lonke, futhi ebusuku ngangilala embhedeni omkhulu nomama nomama. Ngawo wonke ama-akhawunti ngangimubi kakhulu futhi ngingabekezeleleki. Ezinyangeni ezimbalwa kamuva, ebona ukuthi umsebenzi wawuyndlala ezweni, ubaba wanquma ukuyosebenza eSardinia. Lapho esehamba eya kwesinye isiqhingi washiya unina nosana olukhalayo kanye nesinye isidalwa sikhahlela esibelethweni

sakhe.

Lapho nginezinyanga ezingamashumi amabili ubudala udadewethu uRosa wazalwa. Igama kwabe kungugogo wakhe ozala umama. Ngokungafani no-Concetta, u-Rosa - futhi ngokusho kukamama wami - wayemuhle, emhlopho futhi ebomvana ngebala, izinwele ezinsundu zakha ubuso obuvumelanayo obuhlotshiswe ngamehlo amabili amahle aluhlaza okwesibhakabhaka: imbali, njengetgama lakhe! Kangangokuthi lapho umama eya emthonjeni eyokha amanzi egone uRosa, abangane bakhe bambuza ukuthi kwakungenzeka kanjani ukuba azale amadodakazi amabili ahluke ngokuphelele. - Ubani olapha, Rusina, yebo, u-billiac, kodwa omunye ... - Lona, uRosina, muhle, kodwa omunye ... abangani basho nge-grimace yezindebe zabo. Phakathi naleso sikhathi, kulesi simo ngaqhubeka nokungahlaliseki, njengokungathi ngizwa isandulela sosizi Iwami, okwathi, ngibonga uNkulunkulu, Iwabekezelelwa, ngisho noma kwakungenjalo ngokusula.

Ukuxoxa yonke indaba, okokuqala, kufanele ngikwethule kubabekazi wami u-Antonia, ngamatuphi, zì 'Ntuoia. Wayengudadewabo kamama omdala, kwakukhona umehluko weminyaka eyishumi nesikhombisa phakathi kokubili. Wayengowesifazane omfishane, oyisidudla, enezinwele ezingcolile eziwela emehlwani akhe. Ubuso bakhe obunganakiwe bubukeka bumdala kunaye futhi emehlwani akhe engenalutho kwakukhona ihlazo elingaka. Lapho eneminyaka engamashumi amabili, ngesikhathi sokushada, washada nomzala wakhe wokuqala, owayesanda kubuya emsebenzini emhubheni waseSempione, owayengumfelokazi futhi enendodana eneminyaka emithathu ubudala. Le ndoda, umalume wami uMichele, umalume uMicheri, wayeyindoda emfishane futhi ebukeka njengetkhophi yenkosi uVittorio Emanuele III, wayehlala

endlini ayenayo emgwaqweni oyingqayizivele wedolobha onezinyathelo ezicishe zibe ngamamitha amabili ububanzi. Kwakuyindlu enhle. Phansi phansi kwakukhona isitolo sombazi esinekhawunta enkulu emaphakathi ne-vice, amakhabethe amabili odongeni lapho ayegcina khona ama-rasp, amashizolo, ama-gimlet, ama-gouges nama-augers, intambo yokuzungeza izinyawo zamatafula awakhayo, isondo lokugaya elaliwabeka. isetshenziswa ukulola izindiza nezindwani, isitofu esibaswa ngezinkuni esinepani ukuze kuncibilike ingcina, amabhodi anqwabelene yonke indawo, amasaha ambalwa anamathiselwe odongeni, ezinye izintelezi zenhlanhla njengezicathulo zamahhashi, izimpondo zezimbuzi nezikhumba zofudu, ngamafuphi, eyodwa lezo zindawo manje esezingezewze lezinkumbulo kuphela.

Izitebhisi zokhuni zaziholela esitezi sokuqala, lapho kwakukhona amakamelo amabili abanzi anamathayela obumba, okuwubukhazikhazi ngalezo zinsuku, ibhodi eliseceleni elenziwe umalume, usofa, itafula nezinye izihlalo ezilukwe nge-raffia, uhlobo Iwentambo yemifino. Kusukela kuvulandi omncane obheke emgwaqeni Maphakathi no-Agasti, lapho udwendwe Iwe-Assumption lukhuphuka lubheke e-Abbey, umuntu wayengathinta ikhanda elithweswe umqhele leMadonna ngesandla sakhe. Nokho, kusukela esitezi sesibili, wawukwazi ukubona iRocca Salvatesta futhi ngaphambili, ngokusebenzisa umfantu phakathi kwezindlu, wawungabuka indawo enhle yezintaba eyayinwebeka kancane kancane, ngaphesheya kwesibhakabhaka esiluhlaza, uze urike olwandle lapho, ikakhulukazi. ngezinsuku ezipholile zasentwasahlolo lapho ingekho inkungu, wawukwazi ukubona i-Vulcano onqenqemeni lomkhathizwe bese kuba i-Lipari, i-Stromboli kanye nazo zonke ezinye iziqhingi: umbukwane wemvelo, ikhadi leposi

elimibalabala elikhazimulayo.

Esinye isitebhisi sasikhuphukela esitezi sokuqala, lapho kwakukhona khona ikhishi negumbi lokulala, esokuqala esasivuleke kakhulu sasifakwe uh havini wokhuni wesinkwa nesitofu samalahle esisansimbi sokupheka. Akungabazeki ukuthi kwakuyindlu enhle, ngaphandle kokuphazamiseka kwekhishi elingenasinki onomzila wokuqhuba imisebenzi yasekhaya ebaluleke kakhulu. Ngaleso sikhathi ezinye izinto eziwusizo zazingafinyeleleki. Eqinisweni, amanzi athathwa emthonjeni womphakathi nge-zinc hopper futhi ayiswa esitezi sesibili lapho athelwa khona endishini enkulu ye-terracotta yokugeza izitsha. Njengoba wawungekho umsele kusinki, amanzi aphuma endishini abuyiselwa phansi futhi aphonswa endlini yangasese. Kowesifazane kwakuwumsebenzi okhathazayo kakhulu. Isimo esicindezelayo nesilulazayo, kuze kube sekugcineni kwakho konke ukukhuthazela komuntu, safinyelela umvuthwandaba ngesikhathi sesidlo sakusihlwa lapho u-Anti u-Antonia, ngenxa yenhloniphо ngomyeni wakhe, kwakudingeka adle epuletini elifanayo lapho ayedle khona ngaphambili, futhi, mhlawumbe, no-godson. ngiphindaphinde into efanayo, kodwa anginayo inkumbulo ecacile yalokhu.

UMalume uMichele wayeyindoda emnyama futhi enolaka, eseenza ngokuzikhandla njengesiwula, wayenesando setshe lesanti esikhundleni senhliziyo. Angikaze ngibone inhlansi yobubele noma uzwelo kwabanye emehlwani akhe. Wamgcina u-anti wakhe ekhaya ukuze abheke indodana yakhe, kwakumele amlungisele ukudla, enze isisebenzi sakhe futhi ehlale ethi yebo, yebo, yebo. Wayengakwazi ngisho nokulunguza kuvulandi ngale kwalokho kwakuzoba nenkinga, kuyilapho cishe njalo kusihlwa ngemva komsebenzi wayeya ethaveni nabangane bakhe bayophuza.

Wabuyela ekhaya ediyazela, ejuluke emanzi te ephefumula okunuka santungwana engakwazi ukusondela eduze kwakhe. Kunalokho, umamncane, ngasesibani samafutha, wamlinda kwaze kwaba sebusuku engadlile ngisho nokudla. Lapho inkosi encane ibuya - ngokuvamile yayingasenawo ngisho amandla okugibela izitebhisi - ikhathele yayizilahla ebhentshini lokusebenzela elinothuli futhi ihlale lapho ubusuku bonke ukuze iphuze. Umamncane u-Antonia, naphezu kwakho konke, wamemboza ngejazi futhi ngothando wahlala eduze kwakhe ukuze amgade kuze kube sekuseni. Ngakho iminyaka yadlula futhi, ngenxa yokuzinikela okungaka, wayengakwazi ngisho nokuvakashela izihlobo zakhe ukuze agweme izigcawu. Yena, enomona, encane futhi ebusa, wahamba wayomthengela intambo, ama-combs, iziqeshana zezinwele nezinye izinto, ukuze avimbele ukuthi aphume endlini. Lapho bemenywe emcimbini womshado, uMalume uMichele akazange abuyelete ekhaya kwaze kwaba umzuzu wokugcina futhi u-Antia u-Antonia akakwazanga ukuhamba yedwa kwaze kwaba yilapho izihlobo zikwazi ukulandeleta umyeni wakhe. Njalo babekwazi ukumkhola, ngezinye izikhathi wayefika ngesikhathi kodwa kwathi phakathi nephathi, wanyamalala futhi u-Antia u-Antonia, edanile futhi ezisola, wabuyela ekhaya edangele. Ngokuhamba kwesikhathi, wanqwabelana umunyu nokudabuka, engakwazi ukuphumela obala kumuntu ngenxa yokuthi wayeyedwa, futhi waba isisulu sekhanda elibuhlungu namazinyo abuhlungu ayemhlukumeza amasonto elandelana.

Ngolunye usuku umakhelwane, omuhle kakhulu futhi othembekile, wabiza uMalume uMichele futhi wamthuka ngakho konke ukuhlukumeza umkakhe ahlupheka ngakho: - Kufanele ube namahloni - wamthethisa - ukwenza owesifazane ahlupheke ngaleyelo ndlela ... U-Antonia udinga uthole umoya, awudingi

ukumehlukanisa ekhaya, kufanele aphume, aye emisa, aye ezihlotsheni, njengoba kwenza wonke amaKristu. Ngaphezu kwakho konke, udinga ukuyoshaywa umoya, iyona kuphela indlela ikhanda lakhe elizophela ngayo... - umakhelwane wathula isikhashana, wabe eseqhubeka ethi: - ngaphansi kwehora ukusuka lapha, wehla ngomzila wama-mule ngezinyawo, sinomhlaba kanye nendlu encane enesizotha kakhulu enekhishi ngaphansi kophahla kanye nelinye igumbi elinomswakama kancane elingasetshenziswa njengekamelo lokulala ehlobo. Kuleli zwe kunezitshalo ze-hazelnut, amakhiwane, ama-mandarin, ama-medlars, amagilebhisi, ama-zizzole, ama-apula, amapheya, ama-oliva, ngamafuphi, konke okuhle okuvela kuNkulunkulu.

Njengoba nazi ukuthi emva kokushona kukamfowethu sekumele ngigade umamncane angeke ngisakwazi ukunakekela izindawo zasemakhaya yingakho ngicabange ukudayisa. Kungani ungayithengi? Ngale ndlela umkakho angathola ithuba lokuphefumula umoya omuhle... Ekuqaleni uMalume uMichele wangabaza kodwa wabe eseya kowuvakashela futhi waqiniseka ukuthi uzowuthenga. Ngesikhashana nje inkontileka yasayinwa futhi impahla yaba ngeyakhe. Ngakho-ke, ukubukeka kwe-Vittorio Emanuele III, ngokuya ngokukhalipha nokukhohlisa, kuhlongozwa ku-anti u-Antonia: - uzofunda ukukha amakhiwane futhi uwayeke ome. Uma sekufanele uwashe izingubo uzokwehla uye emfuleni uthole amanzi adingekayo okuphuza nokupheka ngokumba umgodi esihlabathini ukuze usihlanze - singathatha umhlalaphansi siyohlala emaphandleni: Ngizosebenza njengombazi iminden iahlala emizaneni eseduze yaseSan Basilio, Vallancazza, Badiavecchia nasePiano Vigna. Kuyoba kungakhululeki ebusika lapho umfula ugcwala amanzi kodwa ngizosinqoba lesi sihibe. Wena, ngakolunye uhlangothi, uzokwazi

ukujabulela indawo yasemaphandleni. Ebheke phansi, u-Antia u-Antonia, waphinda wenza njengoba eyaliwe: - Cuomu tu voi, eu fazzu - Njengoba uthanda, ngizokwenza, intombazane empofu yaphendula ngokulalela.

Isahluko sesibili - Ukuphuma kulo mhlabo

Ekuqaleni kwentwasahlobo ka-1936, intombazane empofu kanye nomalume wayo uMicheli bathuthela eCastrangia, emaphandleni, eduze nombhede womfudlana. Emizaneni eyahlukene yaseBadiavecchia, San Basilio naseVallancazza kwasabalala izindaba zokuthi usekhona futhi abantu bambize befuna imisebenzi. Ngalezo zinsuku kwakukhona umkhuba, ngisho noma kungase kubonakale kungavamile namuhla, ukuthi lapho bedinga itafula, ifasitela, umnyango noma i-wardrobe, babize umbazi futhi bamngenise endlini yabo: bamlungisela ibhentshi lokusebenza futhi. benza izinkuni ezidingekayo zatholakala. UMalume uMichele waletha amathuluzi wahlala esizeni waze waqedwa umsebenzi.

Bambiza ukuba agawule isihlahla futhi basiyeka ukuba some iminyaka embalwa. Isiqu sesihlahla sabe sesigxunyekwa odongeni. Umbazi wayephethe isaha elivela phezulu kanye nomsizi ngezansi: "Serra serra mastro dascio che dumè fagimmo a cascìa" (Saw saw noma inkosi enkulu masenze isifuba kusasa).

Isiqu somuthi sasigxunyekwe odongeni. Ngesaha elikhulu bathola amabhodi futhi ngawo akha amafasitela, imibhede namawodilobhu. Ukuze enze lomsebenzi wayevuka ngo-4 futhi

aphume nesaka lakhe nezinaliti. Lapho efika emzini wakhe, abathengi bamnika ubisi olusha no-anyanisi nocezu Iwesinkwa. Emini ipuleti le-pasta kanye nocezu lukashizi. Lapho kuhwalala wayeka ukusebenza base bemnika isinkwa esenziwe ekhaya njengediphozithi yokuqala ngaphambi kokukhokha isikweletu ngeSonto eNovara.

Kwadlula iminyaka embalwa futhi indodana, uTurillu, yayisikhulile futhi yaziqonda mathupha ukuthi yayingahlosile, nganoma yini emhlabeni, ukuchitha impilo yayo yonke iyedwa emaphandleni. Wayefunde umsebenzi kayise kodwa efuna ukwenza uchwephesheshe nokuba umenzi wekhabhinethi. Wakwazi ukukholisa uyise ukuba amthumele edolobheni lapho kwakungenzeka khona ukufunda lobo buckiko. Wathuthela eCatania futhi ngemva kweminyaka emibili eqeqeshelwa umsebenzi waba muhle kakhulu, wazizwa ekulungele ukwenza lowo msebenzi, futhi njengoba manje wayeseneminyaka eyishumi nesishiyagalolunye wacabanga ukuthi sase sifikile isikhathi sokuba aqale umndeni wakhe. Kwase kuyiminyaka esazi indodakazi kamalusi wanquma ukuganwa kodwa kwaphambana nezifiso zikamalume wakhe uMikheri owayefuna ukuthi indodana yakhe ishade nowesifazane wesigaba sakhe. Ngalezo zinsuku, kwakungakholakali, kodwa kwakunjena: ukuba ingcweti ishade nendodakazi kamalusi kwakuyihlazo elikhulu. Kwaqubuka ingxabano enkulu phakathi kukayise nendodana okwaphoqa uTurillu ukuthi ahlukane noyise kanye nomama wakhe ongamzali. Enomndeni wakhe omusha walishiya idolobha wathuthela eComo lapho azuza khona ingcebo ngomsebenzi wakhe.

Omalume babengenazo izingane, ngakho-ke, ngokuhamba kukaTurillu, basala bodwa. Umuntu owahlupheka kakhulu ngalokhu kuhlukaniswa kwakungu-Anti u-Antonia owachitha

izinsuku zonke exoxa nezinyoni, izimpukane nomiyane ababehlezi bemzungezile. Kulowo mgede wasemaphandleni wayengenalo ithuba lokukhuluma namuntu. Kuphela ngesikhathi samaholide abalulekile afana noKhisimusi, iPhasika noma umkhosi we-Madonna Assunta phakathi no-August wakwazi ukuya edolobheni ukuze avakashele umama. Phakathi nokunye kwalokhu kuvakash, ngemva kokukhononda isikhathi eside ngesimo sakhe, wacela udadewabo umshado: - Teresa othandekayo, ngibonile ukuthi unokuningi okukhathazeka ngakho ngamantombazanyana amabili, ngiphathise uConcetta ukuze uzophumelela. ukhululeke kakhudlwana ukuzinikela komncane. Ngizomyisa emaphandleni lapho umoya ungcono khona futhi ngizomenzela okuhle - Umama wayengenaso isiqiniseko ekuqaleni kodwa-ke, njengenjwayelo, enikezwa isimilo esilula, ngemva kokugcizelela kukadadewabo wavuma.

Kimina kwaqala usizi. Cishe kwakuwusuku olushisayo, ihlobo lika-1938 laqala, ngineminyaka emibili ubudala futhi umamncane weza ezongiland. Eskhwameni sendwangu ngifake ibhulawuzi, amapheya amabili ephenti futhi angazi konke engikushiyile endlini yami. Ngangimncane kangangokuthi ngangingaboni ukuthi i-Via Crucis yami yayizoqala ngalolo suku. Salandela umzila weminyuzi kwaze kwaba ngemva kwsigamu sehora noma ngaphezulu safika kule ndawo ewudwa igama elingasiqinisekisi kangako elithi Castrangia (Cassandra!) cishe njengokungathi sibikezelamashwa, ngamafuphi igama lalivele liwuhlelo lonke, noma ngabe Angikwazanga ukukuqaphela ngaleso sikhathi. Umyeni waqala wangamukela kahle, umamncane wangithengela amaswidi ukuze ngizithande futhi uma engiphelezela eNovara ngivakashele umama wayehlale engitshela ngenkani ukuthi angibuyele ekhaya kodwa kwakungcono ngikhule naye owayeyedwa nokuthi uzoba umama

wami. Akukho engingakwenza ngaphandle kokulalela.

Phakathi naleso sikhathi, ubaba wabuya eSardinia, wahlala isonto elilodwa nje, elanele ukuba akhulelwe umama, futhi wahamba futhi. Kwakungu-1939 futhi ngonyaka olandelayo kwazalwa u-Antonietta. Ngisakhumbula kahle ukuthi umalumekazi wami u-Antonia wangiyisa eNovara ukuze ngiyobona umama futhi ngabona udadewethu okokuqala. Ngangifuna ukuhlala ekhaya ukuze ngigone u-Antonietta omncane kodwa u-anti wami, eqhubeka elawula ukuphila kwami, eqinile njengesosha, wangitshela: - Turnemmu ekhaya, ngizokwenzela isizathu esihle - (Asihambe siye ekhaya, ngizokwenzela unodoli omuhle).

Sathi sifika emjondolo wangifaka "causitta" egxilile enamehlo apendwe abomvu, asabekayo ezingalweni zami. Ngesaba. Kwakuyisikhathi lapho ngangihlale ngikhala ngoba ngangifuna ukubuyela eNovara kumkhulu nomama kodwa yayingekho indlela yokukholisa umalume u-Antonia: inhliziyo yakhe yayidabukile futhi ingezwa kukho konke ukukhononda kwami. Eminyakeni emithathu yokuqala sachitha isikhathi esiningi endlini yasemaphandleni eCastrangia, lapho kwakungekho khona umphefumulo ophilayo, kwakuqabukela abantu bamaholide babonakale ezindlini ezihlakazekile.

NgeSonto siya esigodini ngivakashele umama, odadewethu abancane kanye nomkhulu ozala umama. Umkhulu wayeyindoda elungile enamadevu. Wayephethe isinemfu elokhu esihogela. Ebusika wayengithatha ngifake ngaphansi kwejazi lakhe angiyise esigcawini ngiyothenga amaswidi futhi sinambithe newayini endaweni yokucima ukoma "Sciancaditta" ngenhla kwesibhedlela. Kusihlwa sabuyela eCastrangia.

Ngezinye izikhathi kusihlwa umalume wayeyozivivinya neqembu lomculo, lapho ayedlala khona i-trombone, wabe eseyeka ukuze

aphuze ethaveni futhi wabuyela emaphandleni ejabule. Emamitha angu-500 ukusuka eCastrangia waqala ukubiza ngokuthi "Concettina, 'ntoia...". Kuthe kusenjalo ekhaya umamncane wayeselungise ibhodwe lobumba ukuze ashise amanzi ku-tripod. Phakathi nokupheka wathela indishi yamanzi abilayo, mhlawumbe ukuze achithe iwayini. Epanini lensimbi u-anti wami walungisa u-anyanisi notamatsisi ukuze ahlanganise i-pasta. U-anyanisi wawungavuthwanga kahle wangiphalaza. "Yidla, kungenjalo ngizothatha intambo ngikunike imizimba...".

Ngaleso sikhathi owesifazane waseVenice wayengumbelethisi waseSan Basilio. Ngesikhathi umfula ugcwele izikhukhula ebusika, umalume uMichele wamthwala ehlombe (i-ciancalea) ukuze amthenge ekhemisi eNovara. Wama ekhaya wathi "Antonia, mnike itsali, kuyabanda". Ubabakazi ndini, angazi noma wayeqonda yini ukuthi wayeyisithandwa sikaMichele.

Manje ngase ngineminyaka emihlanu ubudala, ngingedwa emaphandleni, ngingakhulumi namuntu ngase ngifana nesilwane sasendle. Ngaba namahloni ngawo wonke umuntu. Uma siya eNovara ngacasha ngoba ngesaba abantu. Omakhelwane balubona lolu shintsho ngakho bacebisa omalume ukuba bangithumele enkulisa. Ngenhlanhla omalume babeqiniseka. Ngakho ngolunye usuku ekuseni umamncane wathumela umalume wami uMichele ukuba angithengele ibhisikidi futhi alifake kubhasikidi wotshani obumhlophe engangiunikezwe ugogo ozala ubaba. Kanye nebhiskidi wabeka iqanda elisha. Wangiphelezela ngaya enkulisa eseduze nendlu yangasese yesigodi. Lapho indela ivula umnyango ukuze ingamukele, ngaqala ukuklabalasa. Ngenxa yokwesaba ngawulahla phansi ubhasikidi, iqanda laphihliko lashiya inhlabathi igcwele phansi. Umalumekazi wangijezisa ngokungishaya ngempama

wangibuyisela ekhaya. Ngakho usuku lwami lokuqala enkulisa nalo lwaba olokugcina.

Kwenzeka, kusukela ngineminyaka emine ubudala, ukuthi umalume wami athi: - Concettina, hamba uye eNovara futhi ungitholele i-carmieri (amaphilisi okudambisa) ekhanda. Ngagijima ngomzila womnyuzi njenge-ferret, ngadlula esifundeni saseGreco, ngezinye izikhathi ngama emthonjeni ukuze ngiqede ukoma kwami, futhi ngifike ekhemisi "du Surcittu". Wamangala usokhemisi watshela abangani bakhe ukuthi ngesikhashana nje ngizoya ngibuya eNovara njengombani. Lapho ngineminyaka emihlanu ngayiswa eBarcelona yizihlobo ezikude. Lapho ngabona futhi ngalalela ngokumangala okukhulu okokuqala ... umsakazo! Saphinde saya esitolo sayothenga indwangu enombala wephizi. Umsizi wezokuthengisa uhlongoza: - Thenga futhi isigqoko nesikhafu esimhlophe. Ekugcineni baqiniseka futhi umsizi wesitolo wanikeza izinsalela ezimbili zamahhala ze-satin eluhlaza okwesibhakabhaka ecwebezelayo nesasibhakabhaka esikhanyayo. Ngakusasa sayisa izindwangu kumama ovalungisa izingubo ngezinsuku ezimbalwa. NgamaSonto ngangizizwa njengamadodakazi ama-marquises nezinduna zaseNovara.

Ebusika bango-1941, phakathi nempi, ubaba, eseqedile umsebenzi wakhe eSardinia, wanquma nomngane wakhe ukuba bayofuna ingcebo edolobheni elisenyakatho futhi baphile ngokuqala kabusha umsebenzi wakhe omdala wokuba umkhandi wezihlangu. Kwaba nomuzwa emoyeni wokuthi umama ufunu ukujoyina ubaba kwangiphatha kabi lokho, kangangokuthi ngelinye ilanga ngangena ngaphansi kombhede wakhe, ngakhumula ngabuka amabele amabili erayisi, izingono zakusasa ezinotwayi ngoba umalumekazi. akaze wangizeza. Baziphuca kimi ngobudlova. Ngikhumbula ngibona igazi ngoba ngangizilimazile. Ngabuyisela ihembe likaseyili elalidingeka imini

nibusuku, ngase ngifaka ingubo, futhi akekho owaqaphela.

Ngaphambi kokuhamba, umama wazama ukuphuma endlini kamkhulu ngendlela, njengoba insizwa empofu yayisele yodwa. Wacabanga ukufaka amalambu kagesi, ngaleso sikhathi okwakuyilungelo lamakhosi. Ngaphambilini, elithi "u lusu" lalisetshenziswa namafutha. UMalume uMichele waphazanyiswa yilokhu: ezinsukwini ezimbalwa kamuva wafonela osebenza ngogesi ngokushintshana futhi wamcela ukuba afake isibani endlini yakhe, ngakho lapho ngiya edolobhaneni nami ngajabulela ukukhanya okuncane ezitebhisi zokhuni eziphakeme. Lapho kufanele ngiye endlini yangasese (i-latrea), ngokuyisisekelo imbobo elula eyayiphansi phansi ngemuva kwelabhorethri yakhe, kwakuhlale kukhona amabhokisi angcwatshwe eduze kwayo, umalume awakha ukuze alungele uma kwenzeka ecelwa.

Ekuseni ngo-March 1, 1942, ngigqoke i-satin eluhlaza okwesibhakabhaka nemikhono eluhlaza okwesibhakabhaka, kanye nomalume kanye nomkhulu uTore, ngaphelezela umama nodadewethu abancane saya eposini ePiazza di San Sebastiano, okungukuthi, yebo, ebasini, eyayizobayisa esiteshini sesitimela iVigliatore. Udadewabo oneminyaka engu-4 ubudala uRosa akazange afune ukukhuphuka futhi umalume wakhe, ukuze amkholise, wamtshela: - uma ungakhuphuki uzogula - (ngizokufafaza kibili).

Mina omdala ngithonywe umalumekazi angizange ngihambe ngasala eNovara. Ngehluleka ukuzibamba ngikhala. Ngafuna ukududuzwa ezingalweni zikamkhulu. Naye wasala yedwa futhi ngalolo suku ngahlala naye ukuze angahlali naye. Ngemva kwezinsuku ezingaba ngamashumi amabili kwafika incwadi yokuqala evela kumama ikhulumma ngempumelelo yohambo. Ubaba wayemtholele indlu ethokomele enamanzi endlini nesitofu

segesi, into entsha kuye. Eqhubeka nendaba, ngosuku olulandelayo efikile wabiza umlungisi wezinwele endlini ukuze amgunde izinwele ezisemfashinini. Esigodini cishe bonke abesifazane babefake izinwele zabo ezinde ezineshubhu. Ngamatuphi, umama wayejabule futhi anelisekile okokuqala ngqá ekuphileni kwakhe. Ekupheleni kwendaba wangincoma ku-anti wakhe. Ngokuinisekile akazange akucabange ukuhlupheka kwami eCastrangia.

Ngemva kosuku sihambole, umamncane u-Antonia wangibuyisela emaphandleni futhi watshela umyen i wakhe ukuba angithengele incwadi yebanga lokuqala ukuze angifundise ukubhala ukuze ngiye ebangeni lesibili ngo-October esikhundleni sokuya ebangeni lokuqala. Mina bandla: Ngangingeke ngisakwazi ukudlala, kodwa kwadingeka ngichithe isikhathi sami ngibhala izindali nezinombolo. Njalo nje uthisha wayedlula eCastrangia lapho ebua eSan Basilio lapho ayefundisa khona. Igama lakhe kwakunguMaria, wayeyindodakazi kakaputeni ayemazi umamncane wakhe. Wamnika ingilazi yamanzi. Kusenjalo ngimkhombise i-notebook angiphulule. Wakhipha ipensela elibomvu esikhwameni sakhe wabhala ukuthi "wenze kahle". Yeka injabulo, injabulo yokuzibona nginconywa, okuyinto engavamile kimi. Ngase ngiba nomunyu nsuku zonke, ngabancenga ukuthi bangiyise komalume noyisemkhulu, kodwa umalumekazi wathi kwakungadingeki.

Wayesaba ukuthi ngingase ngibatshela indlela engangiphathwa ngayo futhi ngondliwe. Eqinisweni, ukudla kwakunganele intombazanyana okwakudingeka ikhule futhi ithuthuke: ekuseni banginika ucezu Iwesinkwa esinzima noshizi, emini yasemini isaladi yamatamatisi neminqumo emibili. Kusihlwa, lapho umyen i wakhe ekhona, u-Antia u-Antonia wapheka ipasta ngesoso ethuthukisiwe esekelwe ku-anyanisi oluahlaza. Futhi uma

ngingayidli ngangizifaka engozini yokushaywa kakhulu. Ukuze enze okuhluwahlukene, ngezinye izikhathi kusihlwa wayepheka i-pasta nobhontshisi noma uhlobo oluthile lwe-polenta ethambile, ethambile. Kuphela ngoKhisimusi, uNcibijane, uMkhosi kanye nangePhasika lapho babebulala khona inkukhu noma unogwaja. NgoJanuwari babulala ingulube abenza ngayo isalami ebabayo nesinqumelo, kodwa kwadingeka ukuthi idliwe ithonsi ngethonsi ngaphandle kwalokho yayingeke yanele unyaka wonke. Njalo ngamaSonto umalume wayethenga i-tripe engcolile, ngisho namanje, ukucabanga ngakho kuyanginyanyisa, noma amathumbu asongwe egatsheni likaparsley, ama-scallops, athosiwe. Konke kwakuwukudla okushibhile ngoba, ngokusho kwabo, akufanele simoshe njengogogo nomkhulu bethu futhi bangiphindaphinda: - Uyabona, bahlala bephethe amapani agcwele amasoseji nezinhlanzi zesitoko, bayadla futhi baphuze. Kumelwe siqhele kulabo bantu - bathi -. Omalume babesaba ukuthi ezinye izihlobo zazizongincenga ukuba ngiphikelele kumama nobaba ezwenikazi. Bazama kanzima ukungenza ngibazonde kangangokuthi ngezinye izikhathi lapho ngihlangana nabo, ngibeka izandla zami phezu kwamehlo ami ukuze ngingababoni.

USeptember wayesefikile futhi kwadingeka ngibhale izivivinyo zokungena ekilasini lesibili. Omalume bangiyisa esigodini, babonisana nonogada ukuba angiqaphe ngeso lokhozi, uthisha engangizoba naye ebangeni lesibili kanye nothisha webhodi lezivivinyo. Bonke balethe amaqanda njengesipho sokuvikela ukukhushulwa kwami. Ngangingakaze ngihlangane nalabo bantu, ikilasi lalinamadeski amapulangwe anezihlalo ezimbili anamayinki. Nganginami amanye amantombazane enza izivivinyo zokulungisa izinkinga. Bangenze ngaxazulula izinkinga zokuhlanganisa nokukhipha ebhodini. Kokubili ama-inkill nebhodi

lokubhalela kwakukusha ngokuphelele kimi. Ngangivevezela njengeqabunga ngenxa yokwesaba nokuphoxeka, ngangingazi ukuthi ngizoyixazulula kanjani le misebenzi, ngoba u-anti u-Antonia wayengifundise ukubhala izinombolo kusukela kweyodwa kuye kweyeshumi. Base bengicela ukuthi ngibhale umusho, umcabango omncane ebhukwini, kodwa angazi ukuthi ngiqale ngaphi. Lapho lezo zinkinga seziphelile, umlindi wangiyisa ekhaya. U-anti wambuza ukuthi isivivinyo sihambe kanjani, umqaphi waphendula ngokuthi akuhambunga kahle, kodwa isinqumo sokugcina silele kothisha.

Ngokumangalisayo, umphumela waba muhle futhi ngangeniswa ekilasini lesibili: Ngangilungele ukuya esikoleni, kodwa inkinga ye-apron yaphakama. UMalume uMichele wayeye esitolo ngayizolo wathenga insalela yendwangu emnyama. Umamncane u-Antonia wangenzela umfaniswano wami phakathi nosuku. Kwakudingeka imali eyengeziwe ukuze kuthengwe ifolda. Omalume babenemali kodwa babezifela ngokulondoloza ngakho yena, umdibi, wenza konke okusemandleni akhe wangenzela ifolda ye-plywood ene-window clip. Abazange bangithengele ngisho ipeni. Umalume wakha enye ngokhuni oluncane olunamathele ekugcineni. Abakwazanga ukushintsha izincwadi ezimbili zokubhalela kanye nepensela futhi kwadingeka bazithenge. Ngo-Okthoba 1 ka-1942 umamncane wangiphelezela esikoleni. Waqale waya e-podestà eyocela isitifiketi sokuzalwa esasifunwa isikole ngoba ngangiphumile ekilasini. Uthisha wayegcwele umusa futhi wangamukela ngemfudumalo, kodwa ngangimesaba, mhlawumbe ngenxa yokuthi esikhundleni sengalo yakhe yangakwesokudla wayefake i-rubber prosthesis ngenxa yengozi eyenzeka esemncane efektri kayise ye-pasta. Ngabelwa isihlalo ezinhlwini ezingaphambili. Abangane bami abasha, ababengakaze bangibone ngonyaka

odlule, bethakasele ukuba khona kwami, bavungama bodwa: - Kungani lokhu kubangela i-sicca-sicca? - (Ingubani le ntombazanyana encane?). Ngangithukile futhi nginamahloni, ngangingakwazi nokuvula umlomo wami futhi angizange ngiphendule nemibuzo engangiyibuzwa uthisha ngothando.

Ngangiwumtwana ogangayo angibanga naso isibindi sokucela ukuyochama, ngake ngachama. Ngathi ngifika ekhaya umamncane wangishaya ngoba kwakumele awashe ingubo yami eyayingeke yome kusenesikhathi ngakusasa. Zahamba izinsuku kwaphinde kwenzeka into efanayo njalo. Uthisha owathola lokhu emini wangithumela endlini encane, kodwa ngezinye izikhathi wayekhohlwa futhi ngiphinde ngizibuyisele kimi. Engifunda nabo abazange banginake futhi bangigweme njengokungathi ngihlaselwe yilesi sifo futhi abazange bazame ngisho nokwenza ubungane nami.

Babezana ngoba babehlangana endaweni, kuyilapho mina kwakudingeka ngihambe cishe ihora ukuze ngifike endlini esemaphandleni ngakho ngangingenalo ithuba lokuba umngane wabo. Omalume babefika kuphela edolobheni ngamaSonto bezohlangana nabangane futhi bachithe amahora ambalwa enjabulo nabo phambi kwebhodlela lewayini. Kodwa isikhathi esiningi umamncane wayehlala ekhaya ukuze atholele umyeni wakhe ama-oda omsebenzi. Lapho ngineminyaka eyisithupha ubudala ngahamba ngomzila omude womnyuzi. Ngama phakathi ukuze ngikha inqwaba yombala obomvana ezungezwe amaqabunga ukuze ngiyinike uthisha.

Ngafika esikoleni ngikhathele. Ngemva kwemini ngabuyela emaphandleni ngiphelezela ukutshiyiza okuvala izindlebe kwe-cicada kanye nelanga elikhipha umkhovu etsheni, ngingakaze ngihlangane nomphefumulo ophilayo.

Ngazivalela kuleyo hovel ngahlala ngedwa ngizicabangela nami

kuleso simo esingesona esinokuthula nomamncane wami elokhu eqinisa isandla kimi. Umalume uma eqeda umsebenzi wacishe wadlula ethaveni waphindela ekhaya ebusuku ehlezi edakiwe. Ngezinye izikhathi, ephaphatheka kakhulu kunokuvamile, wayeduqa futhi angabuyeli ekhaya. Ubabekazi wakhe nabanye omakhelwane bahamba bayombheka phakathi kwamabili ngasemfudlaneni bekhanyisa izibani. Lapho bemthola edindilizile bamncenga ukuba agoduke.

Phakathi naleso sikhathi, ngangingakwazi ukwenza lutho oluhle esikoleni. Ekupheleni kwekota yokuqala uthisha wasakaza amakhadi ombiko, wabe esesebenzisa insignia yobufascist futhi ngeshwa nazo zonke izifundo ezinganele: umbiko wami wawumpofu kakhulu ekilasini. Ukuze ngikhuthaze umamncane ngamtshela ukuthi amanye ama-report card nawo ayefana neyami futhi umamncane wacishe wathatha ibheyi. Ngakho usuku nosuku ngangiba nesibindi ngedwa futhi ekilasini ngazama ukwenza ubungane nabanye engangifunda nabo. Ngangifuna ukuya kubo, kodwa bangikhapha ezingxoxweni zabo, mhlawumbe ngenxa yokuthi emehlwani abo ngangiyintombazane yasemaphandleni empofu.

Isahluko sesithathu - Imidlalo esihlabathini

Eminyakeni eyachithwa sodwa eCastrangia, isikhathi asizange sidlule ngoba ukuphela kwento owawungayenza kwakuwukulalela ukutshiyona kwezinyoni usuku lonke futhi ehlobo ukutshiyona okuvala izindlebe kwama- cicada, lapho i-sirocco ingena iphuma olwandle. ngasemgwaqweni omazombezombe womfula futhi wokhela isigodi ngomlilo. Izilwane zasemaphandleni zazingabangane bami. Ngakho ngachitha isikhathi sami ngizicabangela. Ngazakhela umhlaba ngokwami kusukela emifanekisweni eyavela kimina ngasemuva kwesibhakabhaka noma phakathi kwamagatsha ezihlahla: izilwane zasendle ezazikhulum, amaqhawe engiwaklelise onqenqemeni Iwe-Headsaver Rock ngase ngeyami amandla emilingo ngabawisa, ngababona bebhujiswa ngokwesaba. Ngabe sengiguqula iDwala laba udrako owavele wazihlukanisa nentaba, wandiza phezulu, wasakaza ukwesaba endaweni yonke yasemaphandleni. Ngashintsha amafu, aba izikebhe ezindizayo futhi ngahamba esibhakabhakeni ngicabanga ukuya ngaphesheya kolwandle olukude, lapho

umama nodadewethu babengilindile. Izinkalankala ezaphuma emanzini omfudlana zavuvukala zaze zashintsha zaba izilwane ezinkulu ezsiphula ngisho nezitshalo lapho zidlulela emfudlaneni.

Ngezinye izikhathi ngangikhumbula ubuso obungathandeki buka-anti wami u-Antonia. Wayengangithandi, wayengangithandi futhi ngangimzonda: Umama wayengiphathise kudadewabo kodwa futhi wayengithembisile ukuthi ngelinye ilanga uyongilanda: yingakho ngangivame ukugibela ezihlahleni. wabheka umkhathizwe, ngethemba lokuthi uzombona efika egibele ihashi elimhlophe ehamba nobaba. Emizaneni eseduze yaseSan Basilio naseVallancazza amadoda ayehambe wonke. Kwasala abesifazane, izingane kanye nedlanzana labantu abadala. Kwakuyimizi ethule nje impilo ingazange ithinteke. Isikhathi sase simile futhi abantu bakholelwa ukuthi yonke into izoshintsha, ukuthi ngolunye usuku, lapho impi isiphelile, impucuko yayiyongena ngokunqoba kulelo qulu lezindlu ezihlakazekile, ezifile nezinyakazayo. Beningathanda ukuba nabangane, ukwazi ukuthi angingedwa futhi ngilahliwe, ngikwazi ukuvikeleka, ukwazi ukuthi ngingaphephela emizini yalokhu noma yalowo muntu. Ngangingenalo ngisho nelungelo lokusho ukuthi anginamndeni, ukuthi abazali bami babekude ngaphesheya kolwandle, ngaphesheya kwalowo mbala oluahlaza okwesibhakabhaka ongapheli, ukuthi phakathi kwami nabo kwakunjengentaba ephakeme futhi engadluli. Kunalokho ngaphoqeleka ukuthi nigliale nomamncane owayengiphethe kabi. Ngathi uma ngicabanga ngimbona evela, wangicasula ngalelo zwi elihlabayo nelinonya. Izwi elenzelwe ukumemeza, ukuklabalasa, ukuthuka nokuhlukumeza.

Ngisho nezilwane zazilesaba izwi lakhe. Enomyeni wakhe kuphela owehlisa isifuba sakhe nevolumu yezwi lakhe yashintsha ngokuphelele, yashintsha yaba ukukhala kwemu. Umamncane

wayecabanga ukuthi intombazanyana ayikwazi ukuqonda ukuthi kwenzekani eduze kwayo. Angicinanga nje ngokuqonda yonke into, kodwa, ngaphezu kwalokho, angizange ngithule noma ngingenzi lutho. Kwakuyimpi engapheli. Umzabalazo ongapheli futhi oqeda amandla. Ngaso sonke isikhathi ngangicabanga ngekusasa: wayesekhulile futhi engenakuzisiza, ngangimncane futhi nginamandla, kodwa naphezu kwakho konke ngangingeke ngimphathe kabi, kwakungeyona ingxene yemvelo yami.

Kwesinye isikhathi ngangifika ngasemfuleni lapho engangifica khona abantu bezowasha izingubo, bawashe, okungukuthi, bawasha amashidi nezingubo zokulala, baqale bacwilisa yonke into emlotheni. Noma lapho, ngemva kwesikhathi sokugunda, beza bezogeza uboya bezimvu futhi bomiswe elangeni ukuze bube mhlophe bese bebusebenzisela ukugxilisa omatilasi bemibhede. Ngahamba ngayoqoqa ama-flakes ayecele phakathi kwamatshe ogwini ngase ngigqokisa ngawo unodoli wami wamanikiniki. Lapho ngingazi ukuthi ngenzeni, ngaqala ukuphakamissa amatshe osebeni lomfudlana ngifuna inkalankala, ngawahuqa ngobuchule ngeminwe yami ngaphezu kwekhanda lami, ukuze ngigweme izinziphlo zabo ukungincinza iminwe yami. Ngaziyisa ekhaya kwathi kusihlwa lapho umalumekazi ebasa umlilo ngawosa ngadla: kimi kwakuyisidlo sakusihlwa esikhethekile. Ngezinye izikhathi esikhundleni sezinkalankala, ngokushesha nje lapho itshe liphakanyisiwe, amaxoxo amancane ethukile adubula phezulu ngokugxuma okuqondile, angenza ngixume ngokwesaba. Ngangicabanga ukuthi bangabantu engangidlala nabo futhi ngezinye izikhathi ngangize ngizisole ngokuhamba, ngibashiye bodwa ebumnyameni ubusuku bonke. Lapho sekufanele ngibuyelete ekhaya kusihlwa ngamemeza kakhulu uMalume uMichele, ngisebenzisa i-echo eyadalwa esigodini. Ngezinye izikhathi ehlobo lapho kunomkhaya

wakwaScardino owawuhlala endlini engaphezulu kwesigodi, ngangibavakashela. Ngadlala noMimma owayenguthunjana kubafowethu.

I-Goofy yayisetshenziselwa ukwakha izihlalo namatafula odoli. Yeka ukuthi kwakumnandi kanjani ukuchitha amahora ambalwa enkampanini. Ekuseni bangibiza lapho beya ngaphesheya komfula beyolanda ubisi. Baligcwale ibhakede, "uConcettina" wenelisa ukumbona esenga. Umnikazi wezinkomo, uMicca a Cappellea, wangihawukela futhi wanginika ingxenye yengilazi. Emzini ka-anti sasibona ubisi kibili ngonyaka: lapho enza amabhisikidi nangePhasika lapho elungisa amajuba ngeqanda lendandatho enombala. Lapho ubisi selubilisiwe ngangilucija njalo ekugcineni. Ekamelweni lendlu yasemakhaya kwakukhona umbhede kamalume, uma kungathiwa umbhede, amapulangwe abekwe phezu kwezinsimbi ezimbili eznomatilasi wotshani, kwazise bawushiye eNovara. Kwadingeka ngilale kumatilasi wotshani nginengubo yokulala yamasosha endala kuphela, enamafutha futhi ephukile. Ngilale ngigqoke ihembe likakhanvasi engangiligqoka nasemini ngingalifaki iphenti. Akwenzeki ukuchaza amakhaza engangiba nawo njalo ebusuku. Lapho lina, kwakudingeka kubekwe izitsha zokudonsa amanzi angena ophahleni. Uma ngidinga ukuchama ebusuku, kwakudingeka ngiphume endlini ngiyokwenza eduze kwestebhisi. Uma ngingaqapheli ukuthi ngiphupheni, futhi ngikwenza kumatrasi wotshani, ekuseni nami ngangishaywa kakhulu. U-Antia u-Antonia naye walala egqoke ihembe elifanayo alisebenzisa emini, kuyilapho uMalume uMichele egoqe njengoba kwenza unina.

Umcimbi wokulala wenzeka njengokujwayelekile: ngiqale ngalala, kwabe sekuyithuba lika-anti, wabe esekhumula ibhulukwe leseyili elinemithende kanye nezingubo zangaphansi.

Ngehembe elixegayo aligqoke emini waqonda embhedeni wacisha isibani samafutha esibekwe phezu kwetafula elincike odongeni. Mina, engangikhohlakele, ngenza sengathi angibheki futhi ngalunguza: lapho egoba ukuze acime ilangabi ngabona isithunzi sakhe sidwetshwe odongeni, njengesithunzi saseShayina, ne-ding-don ilenga. - O, kuhle kanjani! - esho, ngoba lonke iwayini ayeliphuzile lalimshisa kakhulu. Eceleni kombhede wabo kwakukhona iziggoko ezimbili, okungukuthi, obhasikidi ababili bakamoba lapho ababegcina khona amakhiwane omisiwe. Bawamboze ngezindwangu ezingcolile nezinamafutha kanti ngasemuva kwakukhona izingubo zangaphansi ezhlanzekile zikamalume. Ebhokisini eliseduze nombhede wami babegcina isinkwa nesikhafu ababengisonga ngaso ekhanda uma ngiya esikoleni ebusika, izingubo zami zangaphansi kanye neka-anti. Bengizisebenzia ngamaSonto kuphela uma siya emisa eNovara. Omalume bathi singaziqqoki emaphandleni ngoba sizozigqoka ngeze.

NgoJanuwari babulala ingulube. Balungisa amasoseji base befaka usawoti esinqumeni. Izinyawo ezibilisiwe zazigcinwa ebhodweni le-terracotta elicwiliswe esinqumeni. Ayevame ukudliwa ngoMeyi nobhontshisi omusha obanzi ngoba ngokwesiko wawungadliwa ngaphambilini. Kwake kwathi ngoApril ngabuza umalumekazi ngakho ngoba ngangilambile ngingazi ukuthi ngizodlani nesinkwa. Umalumekazi waqala ukuhayiza ethi sengiyahlanya. Ngolunye usuku lapho ngibuya esikoleni, ngahlangana no-Ofelia nodadewabo endleleni yeminyuzi. Babeshonelwe unina futhi bebuye noyise bevela eFrance.

Baphaphatheka kakhulu kunami, ngabadabukela ngabatshela: ngena lapha engihlala khona, ngalesi sikhathi umamncane uphumile ukha amanzi, eziko kukhona ibhodwe elinokudla,

thatha, niziphakele kodwa musani. ngingasho noma yini kunoma ubani.- Bangibonga futhi, beqhutshwa indlala, balandela iseluleko sami ngaphandle kokungabaza. NgoMeyi, lapho omalume sebepheke ubhontshisi obanzi, bahamba bayolanda izinyawo zengulube, kunalokho bathola ibhodwe linamafutha: ngokwemvelo becabanga ukuthi yimina, izinsuku eziningi bangithukuthelela ukuze bangikhokhele. Ngaleso sikhathi ngazizwa ngiziqhenya kakhulu ngoba ngokokuqala ngqá ngaba nomuzwa omnandi wokunqoba impi enkulu yokulwa nobugovu babo. Ngenxa yokuntuleka kwenhlanzeko, amazeze ayebusa ngaphandle kokuphazamiseka endlini yonke. Bangiluma igolo ebusuku umamncane wangicoba ngamafutha e-olive njalo kusihlwa ukuze amazeze angamumi igazi. Ekuseni igolo lami ngathi lipendiwe. Njengomalumekazi nami nganginezintwala, ngingakajwayele ukugeza ikhanda. Ngakolunye uhlangothi, u-anti wayevame ukugoqa izinwele zami futhi azigcobe ngamanzi noshukela ukuze zihlale zinesitayela.

Ngakolunye uhlangothi, engangifunda nabo, babehlale behlanzekile. Akekho ngisho nompofu kubo owayengcolile njengami. Uthisha naye waba nesandla emsebenzini wokucwaswa ngokungisusa kuwo wonke umuntu wangibeka edeskini lokugcina. Umzimba wami wawungcole ngendlela engachazeki. Babengizeza emfuleni kanye ngonyaka, ngesikhathi somkhosi weFerragosto, owawubaluleke kakhulu edolobheni. Ngesinye isikhathi lapho ngicabanga ngomama, ngineminyaka engaba yisikhombisa ubudala, ngawela emlotheni obilayo we-brazier. Ngishise isandla sokudla umamncane akangiyisanga kudokotela kodwa wangiphatha ngamakhambi nsuku zonke. Nganginamagwebu amabili afana namaqanda amabili ejuba, ngamemeza ngobuhlungu kodwa akazange anyakaze. Ngabukeka sengathi ngiqunywa amagundane.

Ngalulama ngokuyisimangaliso ngemva kwezinyanga ezimbalwa futhi ngisenazo izimpawu zakhona. Phakathi nesikole, ngenkathi ngisevulandini ngelinye iSonto, intombazanyana eyayihla yangibuza ukuthi ngangifuna yini ukuhamba nayo esifundweni sikaNkosazana Vincenzina. Ngangingazi ukuthi kuyini ngoba umamncane wangiyisa eMiseni kuphela ngamaholidi abaluleke kakhulu, ngangingaqondi ukuthi kusho ukuthini ukuya esontweni. Umpristi, ubaba uBuemi, wayehlala maqondana nendlu yakithi, kodwa ngahlangana naye izikhathi ezimbalwa futhi ngambheka ngokunganaki. Ubabekazi wangiphinda futhi wathi: "Uma ukhulumu naye, lowo mfundisi uzokunquma ulimi." Nokho, ngacela futhi ngathola imvume yokuthatha izifundo zekhathekizimu ngingalindele. Ngokushesha ngazizwa ngikhululekile kuleyo ndawo. Le ntokazi yanganika incwajana nephephandaba. Ngezwa injabulo enkulu ngokuzwa ngoJesu. Ngelinye ilanga wangitshela ukuthi uzongilungiselela iSidlo sami sokuqala. Ngakhulumu ngayo ekhaya bangitshela ukuthi ngisemncane kakhulu. Ngaphendula, ngiqamba amanga, ukuthi wonke amantombazane eqembu ngabe akwenzile. Eqinisweni base bevele beginisekisiwe, nokho intokazi kanye nami sahlala sivumelana futhi sabeka usuku nompristi waseSan Nicola: usuku lukaCorpus Christi.

Inkinga yengubo emhlophe yavela, kodwa kukhona owabikela u-anti ukuthi amanazaretha ayayiqashisa. Lwafika usuku osekukade lulindelwe: ekuseni wangiphelezela esontweni lokuzila. Wacobanga ukuthi amanye amantombazane akhona ngoba wayengakaze athathe isinyathelo sokuthintana nentokazi yekhathekizimu. Lapho ebona ukuthi ngingedwa, wangithuka: "Umqambilanga, iuhlaza." Uthisha wami naye wayesemiseni ngalolo suku ekuseni nabanye abantu. Abanye besifazane ababekhona bamehlisa umoya. Umfundisi wafika wangibamba

ngesandla wangiyisa endlini yokukhonzela ukuze ngiyovuma izono. Wangitshela amazwi amahle engangingakaze ngiwezwe. Ngazizwa sengathi ngindizela eZulwini futhi ngazitshela: "Akulona iqiniso ukuthi abefundisi banquma izilimi, kunalokho bayakwazi ukuqonda ukuhlupheka kwentombazane encane." Ukube ngiyakwazi ngabe ngamgona ngimqabula ngentokozo.

Wangenza ngasho ama-Hail Marys amahlanu njengenhlawulo futhi ngabuyela esihlalweni sami. U-anti wangibuza ngokushesha ukuthi yini engangiyitshele umpristi ukuba ahlale lapho isikhathi eside kangaka, futhi ngathi: - Le ntokazi yangifundisa ukuthi ukuvuma izono kuyimfihlo -. - Yebo, kodwa kufanele ungitshelle okokuqala - wagcizelela ihabhu. Akunakwenzeka. Kwaba nemisa, iSidlo kwathi sengiphuma bangiphoqa ukuthi ngiqabule isandla sikamalume ngithi: "Ngicela ungibusise." Ngaqala ngomkhulu, njalo isisho esifanayo, ngase ngizungeza zonke izihlobo. Umamncane uGaetana wanginika incwajana. Ngangilambile, kodwa akekho owayengipha ukudla. Imvamisa, lapho umcimbi usuphelile, kwakuyisiko ukuya endaweni yokucima ukoma ukuze uthole i-granita namabhisikidi, kodwa banqotshwa i-mania yokonga: emini bebade sidla ipuleti le-pasta futhi ntambama saya kumthwebuli wezithombe ngoba. izihlobo zasikisela ukuthumela isithombe sikamama.

Ngangiqede ikilasi lesibili futhi ngiphase ngamamaki aphansi kakhulu. Ngalowo nyaka kwadingeka sihlale emaphandleni ihlobo lonke. Ngiphikise: "Okungenani ngamaSonto kumele ngiye emisa ngivakashele umkhulu osele yedwa." Wayeyindoda elungile kakhulu, ephethwe isifuba somoya. Indodakazi ayizange imnake, ngenxa yobudedengu, ngenxa yokuthi yayiphethwe umyeni wayo, owayehlale ethukuthelele omakhelwane, izihlobo kanye noyisezala.

Ngathatha ilondolo ngayogeza ngayisa ku-anti wami ngasese ngisuka ku Michelillo kungenjalo kuzoba nenkinga. Akazange azizwe emthanda uyise: ngolunye usuku omunye wodadewabo ngomzali oyedwa weza eCastrangia ezobatshela ukuthi ushonile. "Uma ungaphumi, ngizokukhahlela ezingeni," emtshela.

Lapho kunephathi edolobhaneni, amalungu ebhendi yomculo anikezwa "pezzo duro", u-ayisikhilimu obizwa kanjalo ngenxa yokungaguquguuki kwawo okuthile. UMalume uMichele, akukaze kucace ukuthi yingoba wayengakuthandi yini noma ngenxa yokuthi wayeqhutshwa isenzo esingajwayelekile

sokupha, engibona ngidlula wangibiza: "Concettina, woza uzolanda u-ayisikhilimu". Ngakho-ke ngathatha ithuba lokujabulela, ngalezo zikhathi ezingandile, okuthile okuhle.

Esikhathini esedlule uDkt. Cosentino wase-Baceno wangikhumbuza ngemininingwane eyayilahlekile enkumbulweni yami. Ngenkathi ibhendi idlala emigwaqweni yedolobha, izingane zazama ukujoyina umbukiso. Kodwa ukuze kuthethelelwe ubukhona babo kwakudingeka "ukwazi" ilungu. Ukufakazela lokho, wayefake isandla ephaketheni lejakhethi. Ngalendlela ngangilandela ubab' omncane uMichele, kuyilapho uGianni Cosentino, indodana kathisha wesikole samabanga aphansi futhi engenayise, efaka isandla sakhe ephaketheni lomholi weqembu.

Phakathi nempi, amanye amabhomu aqala ukuwa eNovara. Wonke umuntu wabaleka futhi abanye esasibajwayele babalekela eCastrangia kanye nathi. Kimina kwakuyiphathi ngoba ngangikwazi ukuba senkampanini. Ngaso sonke isikhathi wawusizwa isililo se-shrapnel. Kuphinde kwafika izindaba ezibuhluntu zokuthi indodana yomnikazi wesitolo samakhekhe e-Orlando idatshulwe yibhomu. Umama waseDomodossola, owayekhulelwe okwesine, wasala yedwa noRosa no-Antonietta. Ubaba wayebizwe ukuthi abuyelete eSicily ukuze abe yiBersagliere. Ezinyangeni ezimbalwa ngemva kokuhamba wezwa ukuthi unina wayebelethe intombazanyana okuthiwa u-Emma nokuthi wayenethuba lokubuyela ekhaya njengoba kwakulindeleke ukuba akhululwe enezingane ezine.

Ngeshwa, lapho efika eDomodossola wathola isimanga esibuhluntu: U-Emma wayeka ukuphila ngemva kwezinsuku eziyi-12. Ngemva kwezinsuku ezimbili kwadingeka abuyelete phambili. Ezinyangeni ezimbalwa kamuva - kwaba yisikhathi sokungaqiniseki nokungazinzi okwalandela umhla ziyisi-8

kuMandulo - wakwazi ukubalekela inkonzo yezempi wabuyela eNovara ukuze alinde ukuthi impi iphele ukuze ajoyine unina. Wavula isitolo esincane somthungi wezicathulo. Nsuku zonke ngangihamba ngiyombona. Nginamahloni kodwa ngikhaphile kuntanga yami, nganginombono wokuthi ubaba uzolala nowesifazane oshadile kodwa nomyeni wezempi. Ngolunye usuku ngangena ehhovisi lamabhokisi emgwaqweni okhuphukayo ePiazza Bertolami. Umuntu wasesitolo esilandelayo ubexoxa nobaba. Ngafenda ngomunwe wokukhomba nophakathi ngikhomba ukukhipha amehlo kababa owayeqhatha umama. Umakhelwane ukwazile ukungibamba, ngesikhathi ubaba esho emamatheka ethi "Naka izindaba zakho". Ngo-'44 kwazalwa umfana onezinwele ezimnyama, onezinwele ezigoqene njengaye...

E-Badiavecchia umkhulu wakhe ozala uyise wagula ephethwe umdlavuza wesisu. Ngithole imvume kumalumekazi ukuthi ngiyombona. Ngangivame ukwehla eCastrangia futhi ngihambe ibanga elide eduze nomfula. Ngimkhumbula embhedeni, enokuthula. Ugogo wayesamatasa nesitolo futhi wayengakwazi ukuchitha isikhathi esincane kuso. Wafaka igatsha lomnqumo esandleni sakhe ukuze axoshe izimpukane, kodwa yena waba nzima kakhulu futhi akasenawo amandla ngase ngiwaxosha kuye. NgoNovemba 2, 1944 eneminyaka engu-66 wandiza waya eZulwini. Ubaba wayeseseSicily. Omalume bakhe babekhona emngcwabeni.

Njalo ngezikhathi ezithile ngangithola ezinye izincwadi ezivela kumama. Ngo-'45 ubaba wabuyela e-Domodossola kwathi ngo-'46 kwazalwa umfowethu u-Giuseppe.

Isahluko sesine - Amafutha, ubulembu kanye neso elibi

Impi yayishubile emhlabeni wonke, ukuxhumana kwakunzima, futhi sasingasezwa nomama. Ngenhlanhla, ubaba wayebuyiselwe eSicily eButhweni LaseBersaglieri futhi lapho enezinsuku ezimbalwa zenkululeko weza ezongivakashela. Ngenxa yempi kwakunabantu abaningi emaphandleni. Abantu ababedingisiwe babevame ukuhlala izinsuku eziyishumi nanhlanu, kodwa idolobha lase lisengozini yokuqhuma kwamabhomu futhi bancamela ukuhlala emaphandleni unyaka wonke.

Njalo nje ngangiphephela kulabo bantu. Bekunomndeni onezingane ezine ezihlale zижбуле yize ziswele ukudla. Ngabona ukuhaha komalume ababenamakhiwane omisiwe amanangi kangaka bengawaniki muntu: ngathatha isandla esihle ngisilethe kubo ngasese. Ubhontshisi abanginike wona ngiwabekele ukudla kwasekuseni. Ngisho nesinkwa esiqinile: uceu u-anti wami alufaka ephaketheni lami ngaphambi kokuya esikoleni ngabelana nalezi zingane futhi banginika iphepha ukuze ngibhale kulo, bangenza ngidlale ku-swing futhi omunye wabo wakha

amathoyizi, izihlalo kanye nephepha. imibhede yonodoli asinika yona nodadewabo omncane, kuyilapho udadewabo omdala esenzela onodoli.

Ngezinye izikhathi kwakwenzeka ngehlela emfuleni, lapho abesifazane basendaweni ezungezile babeyogeza izingubo zabo ngomlotha, futhi ngangima lapho ngigqolozele ngokumangala umlilo owawubaswe ukuze ushise amanzi esitsheni esasiphakanyiswe ngamatshe amabili amakhulu.. Angikaze ngimbone umamncane enza la maopareshini. Cishe akaze ageze noma aye emfuleni kungekho muntu ukuze angavezi izingubo zakhe ezinamafutha nezingcole kakhulu.

Ngezinye izikhathi ngangibona abesifazane abendlala ilineni elukiwe ekhaya izinsuku ezimbili noma ezintathu. Bawumanzia bawomisa elangeni elikhipha umkhovu etsheni kuze kube mhlophe. Umalumekazi wayelokhu engibiza ekhaya kodwa ngenza sengathi akezwanga. Phakathi nempi, umalokazana wakhe wayebuye eTurin ehamba nentombazane encane. Ngenxa yenhtonipho ngoSalvatore, indodana yakhe yokutholwa, waphathwa njengendlovukazi. Ngaleso sikhathi bahlala esigodini futhi ngaleso sikhathi u-anti wakhipha insipho enephunga elimnandi, amathawula elineni, okomisa izitsha, indwangu yetafula namanabukeni ukuze enze isithombe esihle. Kunalokho ngaphathwa njengenceku, ngithunywe ukuba ngihambe ngiyokha amanzi emthonjeni, ngoba ukuthumela isivakashi kuyichilo.

UKhisimusi wafika futhi, ngokwesiko lasenyakatho, ekuseni umakoti wanikezwa isipho esihle esivela kuMntwana onguJesu endodakazini yakhe: isethi enhle yamabhodwe namasoso kadoli. Ngangimjabulela, kodwa ngesikhathi esifanayo ngangivutha intukuthelo njengoba zazingakaze zenzeke kimi lezo zinto. Ngaya ngokuya ngiba buthakathaka. Kwakukhona amagilebhisi kodwa maye ukuwadla: kwakudingeka akhanywe ukuze athole

iwayini. Wawungadla nje entshontshiwe komakhelwane. Ama-hazelnuts aqoqwe kodwa ukuze adayiswe. Ngadla ngicashile kuhle kwamagwinya ehlathi. Omalume babethenga ubisi kuphela ngokhisimusi nangePhasika ukuze benze amabhisikidi mina ngilugcobe ngethisipuni lusabila. U-anti wayengavamile ukungilungisela amaqanda athosiwe. Ngangihlale nginethemba lokuthi uzongithosa: - Ake sikubeke ukuze uma sesinayo bese iqanda lizalela lidlula (kwakuyinsizwa yaseMessina eyayizulazula emaphandleni iquoq aamaqanda futhi iwadlulise esemasha) angabathengisa futhi uthole imali -. Waquoq aamaqanda izinyanga ezimbili wabe esewadayisa.

Abantu baseMessina abathenga amaqanda cishe babephethe itshwele ezandleni zabo. Amakhiwane kwakufanele aqhamuke, ambalwa kuphela ayengadliwa, amanye ayeshiyya ome elangeni ukuze adayiswe noma alondolozelwe ubusika. Ngenyanga ka-Okthoba, ama-chestnuts amahle ayenziwa kusihlwa. Uma kusele ezihlutshiwe, umalume wayezishiya phezu kwetafula endlini encane (hhayi epuletini kodwa ecansini eligcotshwe ngamafutha aconsa esibani) futhi ekuseni, lapho evuka ekuseni. ezine ukuya emsebenzini, wayengivusa futhi anginikeze ama-chestnuts futhi athi kimi: "Uzodla isidlo sasekuseni". Ngalalela ngawadla ngenxa yendlala, kodwa ayenambitheka njengamafutha futhi nakanjani angifaka isisu. Umalume wazishaya isifuba ngokuthi: - Ngiyamthanda umshana wami, ngize ngimlungisele ama-chestnuts uma kusesebusuku -. Empeleni umalume wayenenzondo emehlwani akhe. Ngezinye izikhathi ayephuzi, ebomvu ngokuvutha umlilo lapho ethukuthele: nakuba ayemancane, lawo mehlo ahlasela ubuso bakhe. Ayemancane futhi ejulile njengemigodi emincane enenzondo ephuma kuwo. Phakathi naleso sikhathi, uhudo nezikelemu kwanqoba. Njalo umamncane wanginika isipuni samafutha.

Lokhu kugcina izimpethu zikude, wavungama ukuze azikhолise... wabe eseqala ngokuthi "prichentu": - Mazzai un vermu gruossu quennu ia pagana, ua u mazzu chi sugnu all Christian. Noma ngoMsombuluko uyezwa, noma ngoLwesibili uyezwa, noma ngoLwesithathu uyezwa, noma ngoLwesine uyezwa, noma ngoVinardì uyezwa, noma ngoSabutu nizwa, matteia du jurnu wePhasika u viermu sturdudu a tierra casca.-

(Ngabulala isibungu esikhulu ngesikhathi ngisengumhedeni futhi manje ngiyambulala njengomKristu. NgoMsombuluko Ongcwele, NgoLwesibili Ongcwele, NgoLwesithathu Ongcwele, NgoLwesine Olungcwele, NgoLwesihlanu Oluhle, NgoMgqibelo Ongcwele, ekuseni ngosuku IwePhasika. isibungu esimangele siwela phansi).

Angazi ukuthi ngasinda kanjani.

Lapha sivula abakaki.

Kwadlula iminyaka eminingi ngase ngiphethwe isisu. Ngahamba ngayokwenza ama-x-ray ngemishini engangegumbi. Banginika ipapa elimhlophe ukuze babone ukuthi azikho yini izilonda. Ngeshwa, akukho okwakungabonwa. Udkotela we-radiologist wathi i-gastritis futhi wanginika amaphilisi okudambisa izinhlungu. Ngafika lapho angikwazanga ukumunca nesipuni samanzi. Ngangineminyaka cishe engamashumi amahlanu ubudala. UPaolo, umngane ka-Armando wasePiacenza, wahlongoza ukungiyisa kudokotela onguchwepheshe. Wafika nakuDokotela Mazzeo. Ithuluzi le-gastroscopy alikwazanga ukungena ngale komphimbo. "Angazi ukuthi ngizomsindisa kanjani lo wesifazane," kusho udokotela, "i-pylorus ivaliwe." Bonke abantu abane-gastroscopy bashiya igumbi ngezinyawo zabo. Mina ngohlaka nge-IV. Udkotela wanginika ikhambi elinamandla izinyanga ezimbili. Lapho ngibuya insimbi namanje ayizange

idlule. Elinye ikhambi elinamandla izinyanga ezintathu.

Ezinyangeni ezinhlanu ngemuva kokuvakasha kokuqala ithuluzi laqala ukubhoboza i-pylorus. "Isimangaliso!" Kusho uDkt Mazzeo. Lapho ishubhu selikhishiwe wangibuza imibuzo eminingi ukuze ngiqonde ukuthi lalizalwa noma lalibangelwa yini. Ngaqala ngakhala: "Mhlawumbe ngamafutha engangiphiwa nguZizi njalo nje ezikelemu." Udukotela wafaka izandla zakhe ezinweleni zakhe: "Amafutha? Futhi usaphila!". Ngiqbhubeka nokwelashwa, ngezinye izikhathi ngangiphindaphinda i-gastroscopy.

Ngibonga uDokotela Mazzeo ongisindisile impilo yami, manje ngemva kweminyaka eminingi ngiyakwazi ukujabulela ukudla ngomuthi othile kuphela wokuqukatha.

Lapho othile embiza evulandi, u-anti wakhe wayelokhu ezungeza ikhanda. Babe sebemeluleka ukuba athathe ingilazi encane ye-ferroquine esiswini esingenalutho. Wakholisa umyeni wakhe ukuthi ayithenge futhi ekuseni wanginika ingilazi futhi.

Ngaphezu kwalokho, kwabusa inkolelo-ze kuleyo ndlu. Umalume wakhe wayehlale ephathwa yikhanda ngenxa yewayini aliphuzayo, kodwa ngokusho kwakhe imbangela kwakuyiso elibi lomuntu. Unkosikazi kwadingeka amxoshe: wathatha ipuleti elinamanzi, wathela usawoti kanye neconsi lamafutha wabe eseqala nge-prichentu yekhanda: - Oglu biridittu, oglu santissimu, woza kule ndlu futhi uxoshe lokhu. morocchiu, oglu biriditto, phuma futhi uxoshe le mammucca... (Amafutha abusisiwe, amafutha angcwele kakhulu, ngena kule ndlu futhi uxoshe leli hlo elibi, amafutha abusisiwe, qina futhi uxoshe lodeveli....).

Lamafutha acwebileyo abusisiwe anda, ngokwenkolelo yabo, iso elibi. Ngemva nje kwalokho amanzi afafazwe emagumbini amane ekamelo futhi ikhanda lakhe laphela.

Ukuze kupholiswe amanxeba, ubulembu babuhlanganiswe namafutha, neqatha elincane lenyama ukwenza umhluzi. Bathi, leyo ngxube eyesabekayo yayingenaphutha! Ekuseni banginika ingilazi yamanzi ane-magnesia. Ngemva kwesikhashana, ngiqhaqhzela, kwadingeka ngiphumele emakhazeni ukuze ngizikhulule. Lapho ngilulama bangithumela kowesifazane owenza imilingo: wangilinganisa kusukela ekhanda kuye ozwaneni ngentambo nezingalo zami ezivundlile ngokufanayo. Uma ucezu lwalushoda lwalugwema ukufa ngalowo nyaka.

Ngisho noma ngendlela yabo omalume babenokholo kuNkulunkulu, kwabaNgcwele, eMadonna. Njalo ngonyaka ngoSepthembba 8 babehamba ngezinyawo beya eTindari, endaweni engcwele enikezelwe kuBlack Madonna cishe amakhilomitha angamashumi amane ukusuka edolobheni. Kakade kusukela ngineminyaka emihlanu bekufanele ngenze leyo nhlawulo.

Ngesikhathi sohambo lokuya eNdaweni Engcwele yaseTindari, ngosuku olwandulela u-anti enza ama-cappini (ama-slippers) ngamanikiniki. Umalume wasigcina isikhathi wayozingela futhi waletha unogwaja wasendle oyedwa noma ababili ukuze apheke. Ukuze enze umbono omuhle, umamncane walungisa nama-aubergine agxishiwe. Wazibuka esibukweni wageza ubuso bakhe ngendwangu. Ngaleso sikhathi ingoma ethi "Uphi zazà, buhle bami" yayidumile ngase ngingena umkhuba wokuyibiza ngokuthi "zizi".

Sasuka eTindari sekuyoshaya ihora leshumi nanye kusihlwa ukuze sifike ekuseni. Ngikhathele futhi ngikhathele ngenxa yobuthaka bami, ngacela kaningi amanzi ahlanzekile, kodwa abazange bawathenge ezitokofeleni njengabo bonke abanyeabantu abakhathele: bama umugqa emthonjeni okuwukuphela kwawo owawuseduze nesonto okwakuphuma kuwo amanzi

ashisayo. akuzange kusize ukudambisa ukushisa. Ngokwesintu bathenga uphizi, ubhontshisi obanzi kanye nobhontshisi we-cannellini, base beya emisa, bakhuleka kuMadinuzza kwathi sebephuma bahlangana nabakubo kanye nezihlobo zami zikababa. Emini sahamba sayodla phansi kwezihlahla zomnqumo. Kuyihlazo ukuthi ngangikhathele kakhulu, ngalelo langa empeleni kwakuhlale kukhona ukudla okumnandi ukuze kubonakale kahle phambi kwabangane. Isidlo sasemini sasihlanganisa unogwaja wasendle ophekwe kuhhavini, umalume ayehlala eyozingela kusihlwa ngaphambi kwalokho, ama-aubergines agxishiwe nopelepele, amagilebhisi namabhisikidi enziwe ekhaya. Ukubuyela ekhaya abangani bathatha izinto zokuhamba: imoto noma izinqola ezidonswa amahhashi. Ngabuka, sengivele ngasula ukubuya ngezinyawo. Kuphela uma kukhona umalume engangikwazi ukugibela ihashi, ngaphandle kwalokho kwakubuhlungu.

Isahluko sesihlanu - Izikhova

Namanje endabeni yenkolo, njengoba umalume ayeyilungu lobuzalwane, babenesibopho sokuvuma izono nokuxhumana ngeSonto lePalm esontweni laseSan Giorgio. Umcimbi wenziwa ngehora lesihlanu ekuseni, umfundisi waqala wavuma wonke amadoda endlini yesonto, wabe eseqonda endaweni yokuvuma izono kwabesifazane.

Lapho sekuyithuba lika-anti wakhe, owayegqoke itshali elikhulu elimnyama, wasondeza ingubo eduze kwe-grate ukuze azimboze ngangokunokwenzeka: kwakubonakala sengathi kufanele athathe i-chamomile inhalations. Wavuma futhi: - Manje sekuyithuba lakho - wangitshela. Nakuba ngangifuna ukuvuma izono phakathi nonyaka angikwazanga. Wangithethisa umalumekazi: "Akufanele uhlekise ngeNkosi, kanye ngonyaka kwanele, kungenjalo awukufanele ukuthatha umphathi ngoba ungonna ngisho namehlo akho."

Cishe ngehora lesishiyagalolunye ezimpundweni zeMisa Elingcwele, isidlo kanye nekhaya eliqondile. Njengenjwayelo, ngenxa yezizathu ezingasho lutho, umalume wakhe waqala ukuthuka waphathwa ukukhwehlela. Izigcawu ezingachazeki zenzeka: uma lolosuku ngenxa yesizathu esithile umuntu wayedinga, babengakwazi ukukhafula, kungenjalo babezokhipha

iNkosi emlonyeni wabo. Uma kwenzeka ngebhadi, wayethatha isivalo sikajeke, asikhafulele kuso aphinde aphuze amanzi noshukela. NgeSonto Elingcwele, abantu babehlala edolobhaneni ngisho nasebusuku ukuze beze ezintshumayelweni zakusihlwa ezaziqhutshwa yindela. NgoLwesine kwalungiswa i-colombe, inhlama yamabhisikidi enezinhlobo ezihlukahlukene namaqanda abilisiwe abilisiwe ngamanzi kanye ne-anella, isithako esinobuthi esifaka umbala. NgoLwesihlanu Oluhle ekuseni ekuseni savakashela amasonto ahlotshiswe ngamahlumela kakolweni, sabe sesigwinya amaqabunga amathathu omzukulu (ikhambi lokwelapha elinephunga elinamandla) eliqinisekisa inhlalakahle unyaka wonke.

Bekungadingeki ukuba usebenze emini ukuze ugweme ukulimaza uJesu Obethelwe, uma uthunga inaliti yayihlabu, uma ubona kunengozi yokulimaza umzimba wakho, nokunye. Ngalolo suku, noma yini engangiyenza, angizange ngishaywe, ngaphandle kwalokho uJesu wayezokhala. Ngehora leshumi nanye ngoMgqibelo bekuneMisa lokuthula nokuvuka kwabafleyo. Bonke abantwana baletha amajuba ukuze bathole isibusiso sompristi bese besidla. Angikaze ngikwazi ukususa lokho kuneliseka ngoba kwadingeka ngisindise ijuba lami namaqanda amabili ohambweni Iwesikole olwaluhlelwe ngoLwesibili emva kwePhasika. Kwadingeka nginikeze uthisha iqanda. Ngosuku IwePhasika bangithengela iwundlu elincane elenziwe nge-pasta yasebukhosini, elincane kakhulu ukuze ngingachithi imali eningi. Umalume wayencishana waze wakhanyisa izicathulo ngomlotha wepani owakhele umlilo. Uma umalumekazi azi ukuthi umsebenzi usuphelile futhi bayawukhokhela, wangeluleka: "Buza umalume wakho ukuthi uyilethile yini imali."

Mina naye kwacishe kwadingeka simkhulekele njengezigqila ezincane ezimbili waze wathintwa futhi wamnika amalitha

ayishumi nanhlanu kimi. Angikwazanga ukusebenzisa imali yami ngoba yayimiselwe i-piggy bank. Ngake ngatshela umamncane ukuthi ngifuna ukudlala ilotho. Wavuma ngoba enethemba lokuthi uzowina. Okwami kwakungamanga. Empeleni nami ngazizwa ngikhubazekile ekugqokeni uma ngiqhathanisa nengifunda nabo: babeneziketi, kodwa u-anti wayengazithandi ngakho ngangiphoqeleka ukuba ngigqoke izingubo ezigcwele. Bonke babegqoke amasokisi kakotini amhlophe, ansundu noma aluhlaza okwesibhakabhaka, kwadingeka ngilungise amasokisi ayewenza ngowolintshi, umbala obiza kancane kunamanye. Ngangiwegqoka ngenhla kwedolo esekelwe ibhande lokunwebeka, kodwa inkinga enkulu yayiwukuthi, ngaphandle konyawo, ayefika eqakaleni. Phezu kwayo ngigqoke amasokisi amafishane anama cuffs. Ngangivele ngikhishwe inyumbazane ngokwanele futhi kwadingeka ngivelele ngezingubo zami. Ngama-lire amahlanu ngangihlele ukuthenga amasokisi ahloniphekile engangizowagqoka ekuseni ngaphambi kokungena ekilasini. Isitolo savalwa ngalolo suku. Angikwazanga ukuya ekhaya nemali ngoba umamncane ubezoyithola. Ngacabanga ukuwafihla ngaphansi kwetshe eduze komzila womnyuzi. Lana ebusuku futhi, njengoba zenziwe ngephepha, zahlakazeka ngokuphelele, njengoba ngaqaphela ngakusasa ekuseni lapho ngiyozilanda.

Kwadlula izinsuku eziyishumi nanhlanu umamncane wangibuza ukuthi ngiyiwinile yini ilotho. Nalapho angizange ngithembeke ngathi yebo. Ayizange ifike leyo mali. NgoLwesihlanu Oluhle, ngesikhathi kuqhubeke udwendwe lokuhlonipha i-Our Lady of Sorrows, ehlangana nothisha wamcela izincazel. Ngangifa shame. Njengokulindelekile, wayengazi ngakho konke, ngakho ngathola izimpama ezimbili ku-anti egqolozele kabi. Ngaso sonke isikhathi ngiya esikoleni ngokuzithandela, kodwa ngemiphumela

emibi. Akekho owayengangiqonda futhi ngangihlale ngikhushulelw esikhundleni ngenxa yezincomo, ngakho umama wayezolile ukuthi babehlale bengenza ngifunde. Ngaziphethe kahle ikati nje, kwaze kwathi ngelinye ilanga umalume edakiwe ebuya edolobheni ephethe i-tripe nesilwane sathatha iqatha ukuze sizidlise. Wathatha umgobho owawushiywe amasosha, wambulala endle. Kwaba ukudumala okukhulu kimi.

Ngesikhathi sokubhula ngahamba ngayokha izinhlamvu zikakolweni nebhali ezasala epulazini lomakhelwane, ngazifaka esikhwameni ngase ngiyisa esigayweni sikaNkk Tindara emfuleni. Ngabe sengiyisa impuphu kuNovara kumzala kamama okwathi engumfelokazi enezingane ezimbili ezincane, wahamba wayotheza emahlathini ekuseni wabasa uh havini ukuze alungisele labo ababemphathele ufulawa isinkwa, ehola imali futhi. ingcosana yesinkwa sabantwana.

Ngo-September, lapho amakhiwane ese vuthiwe, ngagibela izitshalo futhi ngikha izithelo ezihlwabusayo, ngizibeke kubhasikidi lomoba ababelengiswe ngehhuku emagatsheni. Amakhiwane ayegawulwa ashiywe ukuze ome elangeni phezu kombhede. Ngemva kwezinsuku ezimbalwa zomile. Zitshalwe kubhasikidi abakhulu zazidliwa ebusika. Ngalezo zikhathi ezinhle, uNkz. Maria, umakhelwane wasemaphandleni, wafika ezolungisa amakhiwane omisiwe. Ngangivame ukumvakashela. Wayengumama wezingane eziningi. Omunye wabo, uCarmelo, wayenesithuthwane. Njalo nje wayengasatholakali. Umama okhathazekile wayombheka ngamphelezela cishe ubumnandi.

Lapho ngisebangeni lesihlanu uthisha wasicela ukuba sazise abazali bethu ukuthi uzosiyisa ebhayisikobho siyobuka ifilimu ethi "The Little Alpine". Omalume: "Awuyi ukuyobona lowo doti." Umshana wompristi ophambene wayezwile: "Kufanele umthumele, nami angimbonanga." Base benyakaza ngakwazi

ukuhamba.

Kwakufike iphasela elivela kumama namaswidi. Bengize nezinye esikoleni. Kwakuyisikhathi sendlala ngisho namaswidi ayeshoda. Udadewabo kathisha wami wafundisa ibanga lesine mina ngisebangeni lesihlalu. Wacela amaswidi intombazanyana empofu kunami egula ngamshiyela wonke.

Ngo-1945 ubaba waphindela eDomodossola. Ngaphinde ngambona ngo-April 1946 futhi kanye naye kwakunomama owayekhulelwé.

Ngachitha izinsuku ezingaba yishumi ezijabulisayo nabazali bami. Ngangivame ukuvakashela ugogo nomkhulu nomalume, ngakho ngangidla ngangokunokwenzeka futhi ngiphuza amasoda amaningi kagogo owayewathengisa. Ekugcineni umama wafuna ukungithatha siye enyakatho ye-Italy, kodwa umamncane, owayehlale engamanga futhi enobugovu, wamncenga ukuba angishiye naye. Bengisebangeni lesihlalu, ngihlala ngidonsa kanzima uma ngibheka ukuthi ngintekenteke. Ngezinsuku zesivivinyo zafika izindaba zokuzalwa kukamfowabo omncane. Ngijabule ngokuphelele, kodwa ngesikhathi esifanayo ngidabukile, ngakhala ngenjabulo nobuhlungu. Mhlawumbe ngenxa yalesi sizathu uthisha wangiphakamisa nakuba ngangingawuvuli umlomo ngesikhathi sokuhlolwa. Ngalowo nyaka bamisa ingxenye yesikole samabanga aphezulu endaweni futhi cishe bonke engangifunda nabo base belungiselele izivivinyo zokungena kuso. Kimina lalingekho ithuba: omalume bami babeqiniseka ukuthi yizikhova kuphela ezifunda lolo hlobo Iwesikole. Eqinisweni, uma sebeqedile esikoleni esiphakeme kwadingeka baye eMessina ukuze bathole iziqu zabo ze-master. Abazali bami kwadingeka bacabange ngokuthumela imali yezincwadi, babengeke benze zindleko. Ngangilokhu ngikhala ngoba ngifuna ukuqhube ka nezifundo zami. Babe sebenginika

ithuba lokubhalisa esifundweni seminyaka emibili yobungcweti, uhlobo lwesikole esiphakathi esimpofu kakhulu esithatha iminyaka emibili. Abantu abampofu kakhulu baya lapho, noma ngabe yikuphi ngavuma. Ukuhamba ngibuye ngibuye, ekuseni nantambama ngahambela izifundo. Isikole sasixubile: abesilisa abaxokozelayo baphakamisa izandla zabo ngokumelene nomqondisi ofundisa izibalo, bakhubeka nothisha baseNtaliyane nabaFulentshi. Umsebenzi wasendlini wafundiswa amantombazane nolwazi Iwezolimo kwabesilisa. Eqinisweni, asifundanga lutho nhlobo. Inuzo yami yayinhle ngokuba namahloni kanye nokomela okukhulu ukufunda.

Ngaphambi kokuphela konyaka wesikole othisha base besilungiselele ihholo lemidlalo yeshashalazi. Kwadingeka ngibonakale ngigqoke njenge-urchin yasemgwaqweni. Kwakukhona ikepsi likamalume, isikhindi sasingekho. Lapho ngitshela umamncane, wababaza: "Uyisiwula ukubeka amabhondi." Angizange ngiphele amandla: Ngaya kunkosikazi kaMgundi uLieza ngiyocela ukuboleka ibhulukwe lendodana yakhe. Ngakho ngobusuku bomdlalo ngaggoka njenge-urchin yasemgwaqweni, phakathi kwehlombe elikhulu kanye nokuphelelwa ithemba komalume ababekhona ezilalelini zomcimbi.

Ngeshwa, ngisho naleyo minyaka emibili yadlula futhi ngaqeda isikole unomphela ngicabanga ukuthi ngangihlale ngingenalwazi njengakuqala.

Isahluko sesithupha - Ngicela ungixolele Ukukhanya kwezinkanyezi (The light of the stars)

Ngangineminyaka eyishumi nambili ngesikhathi umama ezongivakashela ngo-August ehamba nobaba kanye nomfowethu omncane engangiqala ukumbona. Ukubona ubuso bakhe obuncane kwangijabulisa futhi ngikhumbula lolo suku njengolunye olungcono kakhulu ekuphileni kwami. Abazali bami babezimisele ukungithatha siphindele esikoleni, kodwa umamncane wabaxosha embonweni okweshumi nambili: wayezongithumela ukuba ngibe umthungi nethemba lokufunda umsebenzi kahle. Futhi kwenzeka, ngokumelene nentando yami. Abazali bami bahamba futhi ngahlala eSicily njengesilima. Kusukela lapho angibanga nakuthula ngihlale ngikhala ngasese. Omalume bathi ngempela abazali bami babengeke bangithande njengabo, bangikhulise njengendodakazi (impela indodakazi yayizodlula ebuhlungwini obufana nobukami). Ngelinye ilanga umamncane waya kumthungi ohamba phambili edolobheni, lapho nomama ayefunde khona umsebenzi, eyombuza ukuthi uzongiqasha yini. Umthungi waphendula ngokuthi usenamantombazane ayisishiyagalombili futhi ngeke akwazi ukwandisa isibalo. Ngakusasa u-anti wakhe wamlethela

amaqanda ukuze amkholise futhi wathi: - Buya ngemva kwenyanga, mhlawumbe omunye wabafundi abafunda umsebenzi uya eTurin futhi indawo isahlala mahhala kumshana wakho -. Ngokuhamba kwesikhathi, ngemva kwenyanga umamncane wangithumela elabhorethri. Intokazi, eyayingengaphezu kwemitha elilodwa nengxenye ubude, yangamukela: "Kulungile, ngizokuthatha ngoba ngiyakuzwela, ngicabanga ukuthi ubungancamela ukuza kimi kunokuhlala emaphandleni. nomamncane wakho." Wayengenaphutha ngokuphelele ekucabangeni kanjalo. Ngakusasa ngo-8 ngafika. "Qala ukushanelo ilabhorethri," wangitshela, "khona-ke uzogeza phansi." Indaba isiqala ukunginukela. Ngaqala ukuhlanza ngokusemandleni ami. Ngangimncane ngomzimba, ngineminyaka eyishumi nambili, kodwa ngangibukeka eyisishiyagalombili.

Ngangingazi ukuthi kugezwa kanjani: emaphandleni kwakhiwe ngamatshe nasesigodini lapho okwakunama-tiles, umamncane wayengawashanga ukuze angagugi. Ngizame konke okusemandleni ami kodwa umthungi wangibiza ngembongolo ngoba angigezanga kahle. Ngehra lesishagalolunye zafika izisebenzi zaqala ukuba nesithakazelo entweni entsha (intombazane encane). Bangibuka bonke ngomoya wokudabuka. Ngezwa izinkulumo zabo futhi ngamangala ngingazazi izinto ezibalulekile zokuphila. Ngaso sonke isikhathi babeginika imisebenzi yokuthunga, izinto engangingathandi ukuzenza, ezihlale zibuhlungu ngokungakwazi ukufunda. Kwakukhona uhlangothi oluhle ngosuku: emini, kungadingeki ngibuyelete emaphandleni, ngadla ngokuthula ekhaya, ngendlala i-napkin etafuleni, ngahlela ingilazi, ibhodlela lamanzi kanye nepuleti. Ngamafuphi, ukudla ucezu lwesinkwa esiqinile noshizi ngakujabulela ukulungisa itafula njengabo bonkeabantu

abavamile. Ngemva kwesidlo sasemini ngaya kumakhelwane owayemdala kunami ngeminyaka eyisishiyagalolunye futhi wayengumthungi. Wangisiza wangivula amehlo ukuze ngibone ubungane bami. Unina, udadewabo onemilenze yendlovu nomunye ogulayo babehlala naye.

Ngezinye izikhathi babengimema ukuba ngidle indishi yesobho. Umthungi wangicela ukuba ngimsize ngifekethise izingubo zezingane. Ngake ngaba nenkinga yokudabuka futhi ngawuyeka umsebenzi ngiwuqedile. Ngesinye isikhathi, ngaphandle kokwesaba, ngathatha umlotha ovela ku-brazier futhi ngahlwanyela ngasezitebhisisi. Bathi: "Ubani lapho? Ngizoba nesifo?" Ekugcineni bangiqonda bangixolela.

Ngezinye izikhathi ngangikhuphukela ezindelakazi zekhaya lezintandane i-Antoniano ngiyodlala nezintandane. Ngaba nomona kancane ngoba babephila ngokuhlelekile izinsuku zabo. Babedla netafula njalo libekwe kahle, base bedlala futhi ekugcineni ngezikhathi ezimisiwe bazinikezelu ekuzinikeleni kukaNkulunkulu ngokuthandaza. Ngacabanga: - Ngenhlanhla, abasenabo abazali futhi nokho bahlala kahle nezindela, kuyilapho nginabazali kodwa ngiphoqeleka ukuthi ngihlale nabomalume ababi -. Ngaphandle kolwazi lwabo, ukuze ngigweme ukuphenywa ngemibuzo okwalandela okuyisicefe, njalo ngemva kwalokho ngangivakashela u-anti ozala uyise owayehlala endaweni. Ngamcela imali yokubhalela abazali bami ngibacela ukuthi bangihambise.

NgoNovemba minyaka yonke babengiyisa embukisweni we-Sant'Ugo owawuba sePiano Vigna. Kule ndawo ugogo nomkhulu ozala uyise bakha ishede lapho bebelungisa khona inyama eyosiwe namasoseji abawadayisa kanye nengilazi emnandi yewayini. Kimina kwakuyithuba lokuba ndawonye nezihlobo zami zikababa, sijabulele inyama emnandi futhi

siphuze isiphuzo esinombala, ngibheke izindawo zokudayisa ezidayisa ama-brazier, izibani, izimbiza zobumba, ama-quarts ne-bumbaelli.

Ngakusasa saphinde saya e-Badia Vecchia edilini lika-Sant'Ugo, imisa, udwendwe oluncane saphinde saya esitolo sikagogo nomkhulu abanginikeza amasoseji, isinkwa kanye nesoda, lokhu okuthelwe ebhodleleni elincane elivaliwe ngebhola. kwangaphakathi.

Kanye ngaphambi kukaKhisimusi saya eMessina izinsuku ezingu-3. Salala nesihlobo. Angizange ngimthande nakancane: watshela omalume bakhe ukuthi webe amaqanda omlimi emakethe, emphazamisa. Ngangifunde kukhathekizimu ukuthi akufanele untshontshe. Kusihlwa sahamba nendodakazi yami saya kumnumzane owenza imifanekiso. Ukuze ngiphane, omalume banginika imali yokuwathenga. Etafuleni eligcotshwe ngamafutha laseCastrangia ngikwazile ukwakha isigcawu sokuzalwa kukaKristu. Ngamagatsha e-asparagus namanye ama-flakes kakotini ngakha iqhugwane. Kusihlwa ngijabulele umoya wamakhandlela amabili adalwe ngamagobolondo e-walnut afakwe emafutheni kanye nentambo eduze kwe-Baby Jesus. UMalume uMichele naye wawazisa lowo mbono futhi wafuna ukungivuza: "Ntoia, cwecwa amapheya amabili anama-prickly", u-anti wami wahamba wayowafaka ngaphansi kombhede wabo lapho ayegcinwe khona.

Ngithe ngima ngiyolala eNovara ngedwa, ngesikhathi sikakhismusi novena ngahamba nomakhelwane wami u-Antonietta enkonzweni eyayingo-5 ekuseni esontweni lase-Annunziata. Emuva kwesonto umhlatshelo ubenikeza izihlalo ngenkokhelo. Safika nazo ekhaya. Lapho sibuyela emuva savakashela uCarolina, umawashi kanjiniyela, owayevele esebenza ekuseni ngaphansi kwezitebhisi. Ngaleso sikhathi

wayesehambile kakade ukuyokha amanzi emthonjeni waseSan Francesco ngamalitha amakhulu, ukuze agcwalise ubhavu wokhuni. Wathi: "Caùsi, linda lapha, ngizobheka ukuthi abanumzane banawo yini amabhisikidi asele izolo ebusuku, ukuze nidle isidlo sasekuseni". Wacishe wangabuya elambatha. Ngamema u-Antonietta ukuthi akhuphuke futhi salayitha i-brazier. Lapho uCarolina engasakutholi okunye ukudla ngaya ekhishini ngiyolanda ucezu Iwesinkwa esiqinile nengilazi yamanzi "ebumbaello". Sama kwaze kwaba u-8 ukwenza ama-doilies, sabe sesivalelisa: Ngaya eshabhu, u-Antonietta waya endlini yakhe ukuze asize unina njengoba kwakunguye yedwa indodakazi enabafowabo abayisi-8.

ENovara iyodwa ngazizwa ngiyisakhamuzi. Lapho ngivakashela umkhulu uTuri ngahlanza amafasitela akhe futhi wanginika "i-srea" (ithiphu). Ngahamba ngayothenga i-nail polish. Ngathenga ne-solvent ukuze ngiyikhiphe lapho ngezwa ukuthi ngizohlangana nomalume. Ngasebenzisa i-talcum powder njengempushana. Maye: ngelinye ilanga ngakushiya ebusweni ngadlula ezinkingeni, izimpama nokuthukwa. "Uyithathephi imali yalowo doti?". Ngase ngithi: "Awuboni yini ukuthi ufulawa?". Phakathi naleso sikhathi, omakhelwane babethuthele kwenye indawo. Ngolunye usuku bangimema ukuba ngiye esekisini. "Anginamali..." ngasho. Bangiboleka wona. Ntambama amatilosи aya elabhorethri ukuze ajabulele umbukiso: izinkawu ku-trapeze, izingane ezigibele amahhashi, izindlovu, ama-clowns, izinto ezingakaze zibonwe ngaphambili. Ngeshwa kwadingeka ngithole ama-lire angu-8.

Ezinsukwini ezimbalwa kamuva, lapho ngiya eCastrangia, eSan Salvatore ngahlangana nomama wengane engangifunda nayo ephethe isikhwama esigcwele imifino eyayithengwa kubalimi. Wangibuza ukuthi ngingabuyela yini edolobheni (ngenxa

yengqondo yesikhathi ayenamahloni okuya esigcawini nesikhwama sakhe!). Ngavuma, ngicabanga ukwenza imali ngethiphu. Ngeshwa, njengoba efike emzini wakhe kanzima, wangivuza ngamakinati amane. Angizange ngilahlekelwe inhliziyo. Ngathola i-lira ngokudayisela intokazi yaseFantina idoily. Ngakha amakhadibhodi ama-Pinocchios anemilenze nezingalo ezihamba ngentambo. Ezinye izingane zaziwathenga ngamasenti ambalwa. Omunye umqondo: izibuko zelanga zezingane ezimpofu. Bengifuna izisonga zikaswidi ezinombala osobala phambi kwamabha. Ngephepha likashukela ngasika uhlaka futhi ngakwazi ukubuyisela amanye amasenti. Ngemva kwezinyanga ezimbili ngakwazi ukubuyisela i-8 lire.

Umkhulu, nakuba esekhulile, isifuba somoya kanye ne-hernia ayenaso kusukela eniminyaka emihlanu, wazama ukuziphazamisa emaphandleni, njengoba indodakazi yakhe yayicishe ingakaze iye kuye. Wayelungile phakathi nezinyanga ezimbili zasehlobo lapho umalokazana wakhe efika evela eMessina: wayewasha izingubo zakhe futhi waphendulela indlu ukuze ahlanze yonke into eyayiqoqwe phakathi nonyaka.

Uma sihlangana wayethi kimi: "Ubabakazi wakho uyichilo, awukwazi ukwenza ikhehla elihluphekayo lihlupheke ngaleya ndlela ngokungcola." Kusihlwa ngaya kobika, kodwa u-anti wagxeka udadewabo kadadewabo: - Uyisakhamuzi, uyakwazi ukuzicabangela lokho akufunayo -. Futhi ngaphendula: "Uqinisile, ngikubonile ukuhlanza okwenzayo: waze wageza umchamo nge-asidi futhi waphinde wacwebezela." Ngaleso sikhathi wangishaya ngempama ngoba lezinto akumele kukhulunywe ngazo futhi nganginengekile.

Ngelinye ilanga umkhulu wanginika imali ngase ngithenga iculo elalikhulunywa ngamantombazane aseworkshop. Kwaphela isikhathi ngakwazi ukukufihla, kodwa ngolunye usuku kusihlwa

angizange ngibe nesikhathi futhi umalume, ebonile, waqala ukuthuka: - Ngisho nalodoti omubi, manje usuphenduka isiqhwaga -. Ngalawo mazwi ngamjikijela phambi kwakhe. Wakhohlwa ukuhlubuka kwami, wangehlisa ibhande lebhulukwe waqala ukungishaya kabuhlungu. Ngangineminyaka engaba yishumi nantathu ubudala futhi kwaba ukuphela kwesikhathi wathi kumkakhe: - Ngezwa ukuthi intokazi isuka enyakatho ye-Italy, aphelezele umshana wakho emzaneni futhi umthumele naye kubazali bakhe -. Ngaleso sikhathi ngazizwa ngijabule, ngakhohlwa ngisho ubuhlungu bokushaywa engangikushayile, ngahamba ngayohlala otshanini ngicabanga. Ubumnyama base buqala ukuhla, ngacabanga, njengoba ithunzi lobusuku lingena emagatsheni ezihlahla kanye nomoya obandayo ovela emfuleni.

Ngancika esihlahleni samantongomane ngazumeka ngibuka amafu. Ngiphuphe kakhulu, inqwaba yamaphupho anemibalabala. Umoya omncane ungiphulula ubuso. Ngavula amehlo futhi okuxakayo ngayithanda leya ndawo engangahlala ngiyizonda futhi ngabona okokuqala ngokumangala ukuthi yayikhanyiswa ukukhanya kwezinkanyezi kuphela. Ngazivumela ukuba ngingene kulesi simo sokulahlwa, ngaphinde ngaphupha. Injabulo enjengoketshezi oluyimfihlakalo yangena emntwaneni wami wehla ngethonsi. Ngangingeyona ingane emnandi. Izinyawo zami zazishwabene, ngoba zazihambe phezu kwamatshe abukhali omfula, kodwa umzimba wami wonke, ngisho nomphefumulo wami, kwase kujwayele ukwenyanya yonke into engase ibonakale imnandi futhi ithambile. Kodwa ngiyavuma ukuthi lobo buthongo obufushane ngalobo busuku babumnandi futhi angiphindanga ngabuthola. Mhlawumbe yingakho ngisakhumbula. Ngokushesha isandla sihlala ehlombe lami, u-anti u-Antonia wafika futhi ngendlela yakhe, wangivusa kungazelelwe: "Asihambe siye ekhaya. Uma sifika, uzoqabula

isandla sikamalume wakho futhi umtshele ukuthi - Ngicela ungixolele -". Kwaba njalo.

Ngalobo busuku ngalala ngithuthumela, angikwazanga ukulala ngalobo busuku futhi ngachitha amahora ngilindele usuku. Uma ngilele nginganakile, ngangivele ngithuke kube sengathi ngishaywa ucingo noma ngiqueka, okwakudinga ukuba ngiphapheme futhi ngisezinhlungwini futhi kunganginiki kuphumula. Ngachitha isikhathi esisele ngivule amehlo, ngibhekisia lezi zilo ubumnyama bobusuku obudwetshwa ezindongeni futhi, ngingenawo amandla okwenza lutho, ngakhala futhi ngakhala. Kodwa kwakungesona isililo esidabukisayo, kwakungenye into engangingayiboni. Ngakusasa angizange ngiye e-laboratory ngoba umzimba wami wawufana nemephu, wawunemihuzuko. Ngabuya ngemva kwesonto lapho izimpawu seziqala ukuphela.

Isahluko sesikhombisa - Emilia

NgeSonto ntambama ngaya ekhaya lezintandane nabangane abathile: indela yasichazela iVangeli ngendlela emnandi ngamahlaya ahlobene. Yeka injabulo ukuchitha lelohora ngenjabulo. Ngelinye ilanga wasitshela ukuthi umbhishobhi waseMessina uzofika ngo-Okthoba ezoQinisekisa.

- Phakamisa isandla sakho uma ufuno leli Sakramente ukuze ngikwazi ukulidluliselwa kumpristi omkhulu uMonsignor Salvatore Abbadessa. - Ngingazi ukuthi ngenzeni, ngaphakamisa isandla sami ngokusaba. Ezinsukwini ezimbalwa kamuva ngatshela u-zizi. Wayenamahloni: kwadingeka sifune unkulunkulukazi. Ngamcela indodakazi yeposi, uNkosazana Rina, uthisha osemusha. Singambuza kanjani? Ngakusasa saya endlini yakhe wavuma. Ngomhla ziyisi-9 kuMfumfu ngo-1948 ntambama ngahamba nabangane bami saya eSontweni likaMama ukuyovuma izono. Ngakusasa ekuseni ngaya endlini kagogo wami, owanginika isongo esilukwe ngezinhlizyo ezincane. Ngaqala ukujabula. Ngo-11 saya esontweni. Umbhishobhi wafika waqala ukugubha iMisa elingcwele. Ngesikhathi sokuphumula sishaye ujenga ku-nave emaphakathi futhi ngamunye ngamunye wasiqinisekisa. Lapho iMisa seliphelile, omalume abazange bamnike ngisho nekhofi unkulunkulu wabo. Bamane

bambingelele bavele bambize ngo "commare".

Ngikhumbula ukuthi ngisho ngiseyingane, lapho sibuya eCastrangia, ngaphambi kokuba sifike esigodini kwakukhona isonto elinikezelwe kuMsindisi. Uzizi wama isikhashana washo ngezwi elikhulu "awu bomama, hawu bomama...". Ngacabanga ukuthi kwakuwumthandazo. Lapho ngikhula ngabona ukuthi kunalokho ubebiza unina ongasekho, njengoba amathuna ayengaphezu nje kwendlu yesonto. Ngangingakaze ngivakashe emathuneni ngoba u-zizi akazange aye ngisho nasemgidini wabaNgcwele. Ngangazi ukuthi ngaleso sikhathi abantu bathenga izimbali ku-Miss Signorino endaweni ebizwa ngokuthi "Fussadello" futhi bahamba cishe udwendwe ukuze bahlobise ithuna labathandekayo babo. Ngake ngacela uZizi: "Kungani singahambi siyovakashela ithuna likanyoko?".

Waphendula ngokuthi uzoxolisa. - Akusizi ukubiza "omama - omama" uma ungafuni ukumlethela ngisho nemba. - Ngala mazwi wacishe wanyakaza. Saya eFussadello ukuyothenga ama-chrysanthemums. NgoSuku Lwabangcwele Bonke ngaya kobiza umkhulu uTuri ukuthi asiyise ethuneni "lamama", kimina ugogo uRosa. Umkhulu wayesanda kwakhiwa kabusha lelo thuna ngoba ngesikhathi sempi ibhomu elilodwa elawela emathuneni lalicekele phansi.

Nakuba ngangiziqhenya ngokunqoba enye impi, imicabango yami yayikubazali bami imini nobusuku. Ngazama ukuziphazamisa lapho ngise-lab. Ngaqala ukujabulela ukuthunga: Ngalungisa izigaxa zamahlombe, ngafutha ngensimbi yamalahle. Lapho i-ayina ishisa amantombazane amakhulu aye-ayina izingcezu ukuze enze izingubo. Ukuze ihlale iqinile, izinsimbi ezithungwe phakathi kwamaribhoni amabili zazifakwa emphethweni. Ngahamba ngayozithenga kubaba wami owayedayisa izibhamu. Kwakungama-pellets okwakudingeka

ngiwashaye ngesando. Ngezinye izikhathi ngangize ngibhebhetho iminwe yami... Phakathi naleso sikhathi, uNkosikazi Orlando wenza izifundo zokusika ezikhokhelwayo zamantombazane amadala. Ngangihlezi kude kodwa ngilalele ukuze ngiqonde okuthile ezifundweni. Bake bathi omalume sizoya kwaFantina siyovakashela "commare" kanye "compare", labo ababelala nathi uma befika eNovara imisebenzi ebalulekile. Wake wabuza unkulunkulu uZizi "Uneminyaka emingaki?" Futhi zizi: - Amehlo ami aba mnyama, angisakhumbuli - (uma ngingenakho ukubona, angisakhumbuli).

Ngethiphu likamkhulu uTuri ngahamba ngayothenga indwangu eluhlaza, ukuze nighole ikhono lami ngenza isiketi. Lwafika usuku lokuhamba kuFantina (amahora amabili ngezinyawo). Savuka ngo 4. Ngangifuna ukumangaza uZizi ngokugqoka isiketi sami. Lalincane kangangokuba ngangingakwazi ukuhamba. Lapho bebona indalo yami baqala ukuthi: - Sayikhulisa futhi manje lapho isiqlala ukukhula yenza njengesikhova. Kusenza sibe namahloni. Futhi ngabonisa: "Angikususi lokhu, uma ufunu kufana nalokhu, ngaphandle kwalokho, uyahamba!" Kodwa enhliziyweni yami ngacabanga "ngingahamba kanjani ngesiketi esimpintsha kangaka...". Safika lapho siya khona. U-commare wabuza ukuthi ngenzephi isiketi esihle kangaka. - Sa figi illa - (wazenzela) kuphendula u-zizi. - Ngakho uma kufanele sithunge okuthile siza kuye -. Ukuziqhenya kwesikhova...

Ngezinye izikhathi edolobheni ngangibona izinto ezingiphatha kabi. U-Emilia wayeyisimungulu, mhlawumbe engenakhaya. Cishe zonke izinsuku wayedlula emgwaqeni engangihlala kuwo. Uma ehlangana nomuntu wayebeka isandla emlonyenzi. Ngezinye izikhathi abantu babemnikeza ucezu Iwesinkwa, kodwa kwakukhona labo ababemnika ushizi ngokungenanembeza base becasha ukuze babone ukusabela: intombazane empofu

yayihlala esitebhisi somnyango futhi ishayisa ikhanda layo odongeni. Ngolunye usuku ngisaya esitolo ngiyolanda intambo ngezwa izwi elikhulu lika-Antonio, impumputhe. Kusukela e-abbay, etholakala phezulu kwedolobha, umemezele ukuthi ama-sardine asefikile. Nginama-lira ambalwa engangiwashiyele umkhulu wami, ngaya emakethe yezinhlanzi ngayothenga ama-ounces ambalwa. Emini ngibasa isitofu ngamalahle, ngapheka ama-sardine ngase ngiwafaka ephepheni lephepha likashukela. Lapho ngibona u-Emilia edlula ngamnika. Wababuka ngokumangala wase emamatheka kancane engibonga. Ngambona ehleli emnyango ojwayelekile engashayeki ngekhanda odongeni kodwa ebeke iminwe yakhe ecashile emlonyeni. Ngalolo suku angizange ngidle: kwadingeka ngihlanze isitofu emalahleni asele ukuze ngingavumeli omalume bami baqonde imizamo yami.

U-Angela wadlula kulowo mgwaqo emini bebade nendodana yakhe u-Nino, indoda ekhubazekile eyayihamba kodwa ikhulumu ngezandla. Bahambe nebhakede beyolanda isobho ekhaya lezintandane. Ngelinye ilanga uNino wayeyedwa nebhakede lakhe, eduze kwasekhaya abafana ababili bamkhumula babaleka. Wehluleka ukukhuphula ibhulukwe. Wayengenampahla yangaphansi. Ngehla ngokwesaba ngiyomgqokisa. Ngangiqlala ngqa ukubona indoda enqunu. Maye ukube babazi omalume bekuzoba yihlazo.

Kwenye yezincwadi eziningi ezathunyelwa kubazali bami ngangizwakalise isifiso sewashi lesihlakala. Ngemva kokuzwa ukuthi uNkk Agostina wayefike evela eDomodossola, ngaya kombona. Wathi engibona wangigona wanginika iphasela elalithunyelwe ngabazali bami. Ngathi ngilivula ngamangala ngathola ijazi loboya bemvana elinsundu elinamagabolondo amakhulu njengomunwe, isigqoko esizwakalayo kanye nebhokisi

elinewashi. Ngangiqhaqhazela yinjabulo lapho lentokazi iyibeka esihlakaleni sami. Wanginika ingilazi yamanzi ukuze ngilulame ngabaleka ngaya ekhaya. Ngakusasa lapho omalume befika eNovara bathi uma ngiggoka lobo boy abazocabanga ukuthi ngyahlanya: akekho edolobheni owayenento enjalo. Ngangigqoka ngokuziqhenya noma kunjalo. Ngangihlehlisa umkhono wami ukuze ngivumele wonke umuntu aqaphele iwashi elincane. Ngangivame ukumnika intambo, ngakho ngesikhashana nje yaphuka. Lapho ngiya eCastrangia ngahlangana nabantu abadala abangibuza isikhathi. Ukuze ngigweme ukwenza umbono ongemuhle, ngabheka iwashi elaliphuka ngokungenakulungiseka ngathi ngikhohliwe ukulisonga. - Ngibona kakhulu -. Bangibingeleta baqhubeke nendlela.

Uma kuqhathaniswa nabangane bami ngangimncane futhi ngizacile, bonke "bathuthukile". Encwadini umama wabuza uZizi ukuthi "ngangithuthukile" njengodadewethu uRosa. Kodwa kuZizi ukukhuluma ngalezi zinto kwakungamukelekile. Wayengazi ukuthi ngazi konke ngempilo. Ngidlubulundele njengenhlalayenza, ngamtshela ukuthi "angikhumbuli" ngoba ngingondlekile. Yena:- uthini? Besilokhu sikweseka. Ngobunye ubusuku ngangilele eCastrangia futhi ngazizwa ngigula. Bengijuluke amakhaza. Ngicabanga ukuthi kwase kuphelile, ngathandaza, ngakhala futhi ngaphuma ngobumnyama ngayochama amathonsi ambalwa. Futhi bathi: "Uma uvuka kanye futhi ngizokushaya!". Mhlawumbe uMadonna waseTindari wangivikela. Ngabuyela kumatilasi kastraw ngazumeka. Ngakusasa elabhorethri eNovara Miss Assunta wangibona ngiphaphatheka kunokuvamile. Lapho uweta womfazi emlethela ikhofi nobisi nezingcezu ezithosiwe njengazo zonke izinsuku ekuseni, wanginika okunye futhi.

Isahluko sesishiyagalombili - Ukundiza kwezinkonjane

Ngokuchitha isikhathi esiningi eNovara, impilo yabonakala isishintshile: mhlawumbe ngenxa yokuthi ngavakashela umkhulu uTuri futhi ngaxoxa naye ngenjabulo ngaphandle kokuphazamiseka intambama yonke. Wangixoxela izindaba eziningi ngempilo yakhe nokuthi ukuphila kwakhe kwake kwaba nzima kangakanani. Ngaphezu kwalokho, ngokuhlala eNovara ngathola ithuba lokuzibonela ngawakho izigigaba ezibalulekile ezenzeka edolobheni. Ngaphezu kwakho konke, imikhosi emikhulu yenkolo, udwendwe, ukubhaphatiza, iziqinisekiso, kodwa ngaphezu kwakho konke imikhosi yomshado, yangishukumisa. Ngaleso sikhathi imishado yayigujwa kusihlwa, cishe njalo ngangihamba ngiqalaza nabangane bami esontweni laseSan Nicola.

Ngobunye ubusuku ngabona umakoti eggoke ingubo emhlophe ephuma ehamba noyise. Imhlophe njengeqhwa, yayifana

nonodoli, yayimuhle kakhulu! KwakunguCarmelina owashada noFilippo. Ngazwelana ngokuphelele futhi ngaphupha emini: "ngubani owaziyo, ngolunye usuku kungase kube yimi futhi...".

Ngalezo zinsuku nganginemizwa eyinqaba, kwakukhona into entsha nengavamile emoyeni, nginezibikezel. Ngangingaphumuli futhi ngilindele isenzakalo esingavamile ukuba senzeke. Nangempela umcimbi awubanga kudala. Cishe emini bebade iposi lalivame ukndlula. Ngolunye usuku ngoJuni ngezwa izwi lakhe limemeza: "Campo, kukhona imeyili". Ngayithatha incwadi, yayivela ... Domodossola! Umama wabhalela udadewabo.

Ngayivula kungazelelwe ngaze ngacishe ngiyiklebhula futhi ngayifunda, kwakukhona izindaba engangizilindele ukuphila kwami konke: cishe ngo-September 12 umama wayezofika eSicily ezongithatha futhi angiyise enyakatho! Manje ngase ngiyintokazi, ikusasa lalingilindile futhi kwadingeka ngithole umsebenzi. Ngokwazi indlela u-anti ayezosabela ngayo, ngokuhlakanipha ngafihla incwadi ngaphansi kwembiza eyayiqukethe ulwandle olubi: ukube u-zizi wayeyifundile, ngihluphekile... Ngezinye izikhathi uMalume uMichelillo, lapho engekho. esezenza ezindlini, afike esitolo eNovara. Ngezinye izikhathi wayefika no-zizi futhi, ethukile, athi: "Umama wakho akakaze abhale, kufanele ukuthi kukhona okwenzeka kuye...". Mina, ngakolunye uhlangothi, ngangesaba ukuthi kwakuzofika enye incwadi enophawu oluthile. Eqinisweni, ngolunye usuku kwafika, kodwa ngenhlanhla ngaphandle kokuthinta uhambo oluya eSicily. Ihlobo langishelela kancane, ngangingasakwazi nokulinda ukuthi kuphele lokho. Umsebenzi wawungisiza ukuthi ngingacabangi futhi ngichithe isikhathi kwaze kwafika umama. Ngomkhosi we-Assumption ngo-Agasti 15 bonkeabantu babefuna ukukhombisa ubuhle babo kanye ne-laboratory

kwakuhlale kuningi okumelwe kwenziwe, ngaphezu kokujwayelekile: abesifazane abaningi babefuna ukukhombisa ingubo yabo entsha. I-August 13 yayinikezelwe kubasebenzi ababekwazi ukuthunga izingubo zabo.

Ngangicele uZizi ukuthi athenge indwangu ukuze alingane nabangane bami. Wavuma futhi ngakhetha indwangu eshibhile e-beige enemiklamo yefindo eliluhlaza okwesibhakabhaka. Intokazi yase-workshop yanginqumela yona yacela isisebenzi esikhulile ukuba asisize ngisithunge. Ngosuku Iwephathi nganginengubo entsha njengabo bonke abantu.

Bekukhona nababejwayelene nabaqhamuka kuFantina. Omunye wabo wayebone isiketi sami esidumile esimpintshayo. Weza nendwangu wabuza u-zizi: "Umshana wakho kufanele angenzele ingubo, uyikhono layo!". Ngithathe izilinganiso zakhe. Ngangicabanga ngemodecli uMiss Assunta ayeyenzele ikhasimende. Ngacela isikhathi sokuwusika ngizame. "Kulungile, indwangu isindayo kancane, ilungele ikwindla. Ngizofika cishe ngoSepthemba 20."

Phakathi naleso sikhathi, uCarmelina, intombazane yaselabhoethri, wamema bonke abangane bakhe emshadweni wakhe, wawugubha ngobunye kusihlwa ngo-September esontweni laseMatrix. Ngemvume kaZizi ngaya emcimbini. Phakathi kwezihambeli bekukhona nentokazi yaseDomodossola ememezele ukuthi sekuseduze ukuthi ihambe: "Concettina, izinsuku zakho zibaliwe eNovara. Unyoko uzofika ezokulanda maduze."

Ngemva kokudla ukudla okucebile ngabuyela ekhaya ngijabule. Kwadlula izinsuku futhi umkhosi weTindari wafika ngoSepthemba 8, ngalowo nyaka umzila omude kakhulu owawudabula umfula wawungabonakali nakancane uqinile futhi ungapheli njengakuqala, kwaba sengathi ngiyandiza. Lapho sibuyela

eCastrangia ngazisa u-zizì ukuthi ngizohlala izinsuku ezimbalwa nginezaba eziqanjiwe zokuthi indawo yokucwaninga ihlale ivaliwe kuze kube umhla ka-12. Ngalolo suku ekuseni inhliziyo yami yayishaya ngamandla. Sakha amakhiwane sasiwa kumakhelwane saqonda eNovara. Sengiphakathi lapho ngabona umama ekude ehla ngomzila womnyuzi. Ngagijima ngaya kuye ngamgona ngawo wonke amandla enganginawo ezingalweni zami ezincane. UZizì waqala ukumemeza "Kungani urike ngokuzuma? Ucabanga ukuthi ungamthatha uConcettina?". "Yebo - kuphendula umama - sizohamba ezinsukwini ezintathu". "Awukwazi, kuzomele ulungisele intokazi yakwaFantina ingubo". Kwakungesinye isizathu sokungibamba. Esho elokhu ememeza. Ngangithintitha isibhakabhaka ngomunwe ngokunganaki. Okuwukuphela kokuzisola kwami ngabe angisakwazi ukuvakashela umkhulu uTuri.

Kusihlwa ngomhlaka-14 saba nesidlo sakusihlwa. UZizì wavula umlomo kuphela ethuka umama: "Usithathaphi isibindi sokumsusa kimi, awunanhliziyo, ungihlukumeza kakhulu, angisakuthathi njengosisi." Ngabona uMichelillo ekhala ngokokuqala ngqá. Ngaphansi kwegobolondo layo eliqinile neliqinile njengokhuni, ngokusobala amanye amaconsi esintu ayelokhu eboshiwe. Mina, ngakolunye uhlangothi, ngase ngigodola njengemabula futhi nginganyakaziswanga nhlobo.

Angilalanga ngehlo ebusuku, izinkulungwane zemicabango yagijimisana ngokuphithizela engqondweni yami futhi ngangingasakwazi nokulinda ukuthi kuse ukuze ngihambe. Umama wayeyale itekisi kumnumzane ogama lakhe lingu "cauzi i lupi" (ibhulukwe lempisi). Kwathi kusempondo zankomo savuka sabamba okokugcina epotimendeni lekhadibhodi savalelisa komalume. Ekuphumeni kwakhe umalumekazi waphuma ekamelweni lakhe ekhala izinyembezi, izinwele zakhe ziphansi,

waziphonsa ezinyaweni zikamama, encenga: "Manje ngizozibulala futhi uzofa kunembeza wakho kuze kube phakade. impilo!ngicela wena ngikubuza ngiguqe ngamadolo-wathi-ningowesifazane ohluphekayo ngedwa ngiphathwa isilo indoda yamanga, akekho ongithandayo. Dadewethu ngicela ungamsusi mina, ngihawukele, awunalo ilungelo lokungishiya ngedwa, wakhulela phakathi kwethu njengembali futhi manje akukho ukubonga!"

Enezinwele ezihlakazekile nobuso obuconsa udaka, washaya phansi, waqalekisa indawo yonke. Umama waqonda ukuthi udadewabo wayeseyingozi futhi wayelahlekelwa ingqondo, wayenesineke. Nokho akazange anyakaze, akazange azivumele ukuba azwele, wayengezwa ezingqondweni zakhe, wabheka kude walinda ukuphela komdlalo wakhe. Lapho umamncane ebona ukuthi umama akavumi, waphuthuma ekamelweni lakhe, wangavuma ukuthi sivalelise okokugcina. Kuthe kusenjalo sahamba, wabuyela emgwaqeni ethuka izanya, sithe sihamba sambona eshwabana aze abe yibhola elincane elimnyama elihlangene namatshe. Mhlampe ngimenze isihluku njengabantwana nje kodwa ngikhumbula ukuthi ngathi ngiphuma endlini yakhe ngivikelwe yisandla sikamama, ngabona ukuthi usezoshabalala emehlwani ami yonke intukuthelo yami yavele yaphenduka uthando. futhi ngezwa ngimzwela (kamuva ngathola ukuthi izinyanga ezimbalwa wayekhala emigwaqweni njengokungathi ngifile).

E-Piazza Bertolami kwavuleka iminyango yamatekisi. Ngisuka ngefasitela ngiqhwebe ngibhekise kuwo wonke umuntu engangimbona kwaze kwaba sekugcineni kwedolobha. Phakathi nohambo ngabona ngobuhlunu enhliziyweni yami i-panorama kanye nezwe elisuka kancane kancane ekubukeni kwami, sathula isikhathi eside ngaze ngabona ulwandle. Ngaleso

sikhathi ngangikude neNovara, nakanjani! Imicabango ephikisanayo yayilwa emqondweni wami ngahluleka ukuyibamba, ngavuka lapho umama engiphulula, engixwayisa ngokuthi sesifikile. Ngabe sengilithanda kakhulu lelo zwe okwase kuyisikhathi eside ngilizonda ngenxa yempilo edabukisayo engangiyiphila. Esiteshini saseVigliatore kwakunokudideka okukhulu, abanigi abafana nathi babehamba belibangise enyakatho namapotimende abo ekhadibhodi nezinye izikhwama.

Kwavela umoya omncane olwandle futhi ngezwa usawoti unambitha ezindebeni zami. Umuzwa omuhle engawuzwa okokuqala. Salinda isitimela isigamu sehora. Kimina bekungumoya omusha. Abantu bacula iculo elidume kakhulu elithi, Solwazi, ngitshele ukuthi yikuphi okufike kuqala, inkukhu noma iqanda. Wonke umuntu wayebuya emaholidini ezwenikazi. Lapho sifika eMesina ngabona izinqola zigibela isikebhe ngokumangala. Kwakuphakathi no-September futhi kuleso sibhakabhaka esiluhlaza okwesibhakabhaka ngaphezu komfula izinkulungwane zenkonjane zazizungeza. Ngokubaleka kwabo babeblobisa iphupho lami: ukuthi ekugcineni ngibuye ngizohlala nomndeni wami. Ngazama ukubona uNkulunkulu enkabeni yalesosizinda esikhanyayo futhi, nakuba ngingambonanga, ngambonga kusukela ekujuleni kompheyfumulo wami omncane. Ngemva kwamahora angenakubalwa sehla eRome ukuze sithathe, ngemva kwamahora amaningi silindile, isitimela esiya eMilan, lapho kwakunolunye ushintsho Iwesitimela esiya eDomodossola. Kwakuyiphupho. Kuleso sitimela, umama wabingelela abantu abambalwa ayebazi. Wonke umuntu wayebuza ukuthi uphumaphi nokuthi intombazane ahamba nayo ingubani. Babengazi ukuthi unenye indodakazi.

Ngabona ukubukeka kwezwe: Ngabona ngokumangalisayo iChibi iMaggiore neziqhingi, kwalandela izintaba. Ngabuza ukuthi

saze safika isikhathi esingakanani, ngazi ukuthi idolobha lisesigodini esizungezwe izintaba. Safika eDomodossola ekuseni kakhulu. Izulu lase limpunga, imigwaqo ibuye ibe mnyama, abantu bahambe ngesinyathelo sokuzimisela bebheke phansi, ngisho nezingubo zabo zimnyama. Esiteshini ubaba wayesilindile nomfowethu omncane engangimbone eSicily eminyakeni emibili edlule. Ukuqabula nokugona. Njengoba siya ekhaya ngazama ukuthola indawo eyayizoba idolobha lami. Ngabala amafasitela ezindlu kodwa ayemaningi kangangokuthi ngalahlekelwa nezibalo zami. Kwakunamafasitela amaningi kakhulu, nezindlu eziningi phezu kwenye. Zaziphakeme kangangokuthi amehlo ami alahleka esibhakabhakeni.

Ngezwa ngizulelwu ikhanda. Izinkulungwane zemibuzo zagcwala ekhanda lami, ziphuma zingenasineke. Phakathi nohambo angikwazanga ukuphimisa nelilodwa izwi. Kwathi ekhaya ngathola esinye isimanga lapho ngibona odadewethu engangibakhumbula ezithombeni kuphela. Esinye isimanga yikhishi elinosinki, umpompi kanye nesitofu segesi (eNovara kwakungekho manzi endlini sasipheka ngezinkuni). Kusihlwa, uComare Grazia wasivakashela nendodakazi yakhe uCaterina. Ngisho nomakhelwane babefuna ukungibona. Ngakusasa kusihlwa ubaba wangiyisa ebhayisikobho. Ngobunye ubusuku obuhle kakhulu empilweni yami engizobukhumbula kuze kube usuku lokugcina. Ngagcina nginobaba, ngaphambi kokuba ngimthande njengoba umuntu ethanda ubaba ongekho, manje ngase ngimncoma futhi ngagcina ngokokuqala ngqa ngizizwa ngivikelekile sengathi ngiyinkosazana yakhe. Ngamafuphi, ngezwa sengathi ngihamba ngaphezu kwamafu, ngifike kwelinye iphuzu lomkhathi.

Isahluko sesishiyagalolunye - Umnyango wezulu

Ngaphambi kokuba ngihambe eSicily, umama wakwazi ukungitholela umsebenzi esikhungweni sezinwele futhi ngemva kwezinsuku ezimbili wangiphelezela ukuya emsebenzini. Saphuma endlini ekuseni kakhulu: Ngajabula kakhulu ngalezi zindaba.

Ekungeneni ngamukelwa nguMiss Tilde owanginika ukumamatheka okukhulu wangibamba ngesandla, owesifazane othandekayo nonobungane. U-Tilde wathi kimi ngesiMilanese "Sawubona bela tusa (intombazane), woza, ake ngikwazise amantombazane engisebenza nawo: uNella noTeresina. Banolwazi oluningi, bazokufundisa ukusebenza. Uma bekhona. noma yiziphi izinkinga - wanezela - ungabi namahloni ukubuza". Ngakho ngokuphazima kweso ngazithola senginomsebenzi wami omusha.

Ngavele ngazizwa ngikhulile futhi ukuze ngiphawule lolu shintsho empilweni ka-Bela Tusa, isikhathi sakhe safika okokuqala. Wayengenalwazi olutheni ngaleso sihloko, kodwa

ngezindaba ayezizwa kubangane bakhe abadala eNovara, waqonda ukuthi yile ndlela umuntu ashintsha ngayo abe intokazi. Wayeqonda ukuthi wayengadingi lelo phawu ukuze abe ngowesifazane: wayesevele ekhona ngenxa yakho konke ayekufundile, akwaziwa nakuthandayo. Yayingasesona isibungu futhi isishintshe yaba uvemvane. Waqhamuka kude kwathi emizuzwini embalwa wadlula emhlabeni eya kwelinye. Wazithola eseyedwa futhi wayeziqhenya ngakho.

Ngaleso sikhathi, ngase ngiqala ukujwayelana nomsebenzi omusha. Ngaleso sikhathi, amakholomu oboya ayesetshenziswa ukuze kuflanganiswe amajazi. Izikhumba zazimanziswa ngesipontshi futhi ekugcineni zabethelwa ebhodini lokhuni ngokuzidonsa nhlangothi zonke. Ngakhunjuzwa lapho ngiseLabhorethri eSicily ngichoboza umkhondo ukuze ngibeke phansi izingubo zami. Nalapha kwaba nokushaywa ngesando eminweni. Uma kwakukhona ilanga elincane omisiwe engadini emgwaqweni, ngakho-ke kwakudingeka ngisebenze njengomlindi wewundlu eliyigugu lasePheresiya, izimpungushe, izikhumba ze-mink kanye ne-rat-musqué. Ngesikhathi ngibanakekela ngangithanda ukubuka izimoto nabantu abadlulayo. Ngaze ngahogela intuthu ye-exhaust yemoto futhi ngazama ukucwiliswa kulelo phunga ledolobha, elisha futhi elidakisa intombazanyana eyakhulela emoyeni ohlanzekile. Idolobha ladlula phambi kwamehlo ami futhi ngalahlekelwa ngisho nesikhathi. Ubaba wangichazela ukuthi lapho usuku Iwahlukaniswa Iwaba amahora, kuyilapho ngisahlala eCastrangia ngangazi nje ukuphuma nokushona kwelanga. Ngezinye izikhathi lapho nginakekela izikhumba owesifazane osekhlile ovela esitezi esiphezulu wayefika azongigcina. Wakhuluma ngesi-Piedmontese esiqinile futhi angizange ngiqonde lutho: "Yeka ihlaya elihle, da ndua ti vegnat (uvelaphi)? Cuma ti se ciamat (ungubani igama lakho)?".

Ngiyashintsha. "Ti mi capisat mia (awuqondi)?". Lapho izikhumba zomile u-Miss Tilde wasika ukuma kwezintamo kubathungi ababewayala.

Kancane kancane ngafunda ukubeka i-frisellina padding, iluphu elizungezile bese kuba ulayini. Ngenxa yamakhono ami ngaqala ukuthola imali ephaketheni masonto onke futhi ngokushesha ngafakwa ngokuhambisana namamaki empesheni. Ngazizwa ngimdala. Elabhorethri kwakukhona umsakazo: Ngangikujabulela ukulalela izingoma. Iziqandisi zazingejwayelekile ngaleso sikhathi kodwa le ntokazi yayinebhokisi leqhwa eyayiligcwalise ngeqhwa elalinikezwa umnumzane owayedlula nenqola emigwaqwani yedolobha. Ukuphuza amanzi ahlanzekile anjalo kwakukusha kimi. Isitofu sokhuni esishibhile sasisisisa indlu. Wayengenalo ucingo kodwa lapho edinga ukufonela amakhasimende wangithumela ku-anti wakhe, umnikazi wenkampani yokwakha enezisebenzi ezimbalwa. Phakathi kwalokhu, ngokuqondana, ngakubona okokuqala ... Kodwa lena enye indaba okuthi, uma nginesikhathi nesifiso, ngizokutshela kamuva.

Ekhaya ngidle kamnandi, kusihlwa siphume sivakashele edolobheni elifulelwé ngamatshe nezitolo ezinamafasitela amahle. NgeMigqibelo ngangihamba nomama siye emakethe, ethatha ingxene enku lu yesikhungo, lapho ngiphuma emsebenzini emini bebade. Sathenga indwangu yokungenzela ijazi. Kwahlolwa. Ngayivula ngokuhambisa izinto zami eMidnight Mass ngoKhisimusi. Ngamafuphi, ukuphila okujabulisayo.

I-Carnival yafika. Saya emcimbini owandulela uNcibijane enkundleni yemidlalo yaseshashalazini yaseGalletti nomndeni oseduze nathi. Bekuyiphupo ukubona amabhola kamaskandi phakathi kwemidlalo yamalambu e-phosphorescent.

NgoMgqibelo olandelayo lapho ngivuka kukhona okwakungahambi kahle. Ngangikhala ngoba umama

wayenganginikanga i-San Pellegrino magnesia. Kwafika umzala wakhe evela eMartigny. Ube nesidlo sasemini nathi. Ntambama ngazizwa ngixakile, kwakubonakala sengathi injabulo yami iyaphela. Ubaba waphelezela umzala wakhe esitimeleni, sabe sesidla isidlo sakusihlwa.

Asizange sihambe siyoshaywa umoya ngalobo busuku. Ubaba wathi kuMama, "Ngizovakashela abangani bami endaweni yokucima ukoma." Ngezithuba zabo-10:00 wabuyela ekhaya ebubula futhi ehefuzela nobuso obuphaphathekile, ehlushwa imihelo enamandla esifubeni sakhe. "Teresa, ngenzele i-chamomile." Ngesikhathi ubaba ehefuzela embhedeni, ngagijima nomalumekazi ngiyobiza udokotela endaweni eqhele ngamamitha angu-50. Wafika ngokushesha, kodwa ngaleso sikhathi ubaba wayengasahlali. Kamuva sathola ukuthi i-aorta yayiqhumile. Kwakungeke kubekhona okwenziwayo, ubaba wangena emnyango wezulu wandizela ezulwini. Kwakungo February 17, 1951. Ngahlala ubusuku bonke amehlo ami ethe njo emzimbeni kababa owawungawkazi ukuzisiza. Ikhanda lami lalizulazula, inhlanganisela ye-migraine nesiyezi okwacishe kwangisusa kulelo gumbi lapho zonke izinto zaba nenzondo ngoba zazingofakazi bokufa okungenabulungisa. Angizange ngiyeke ukucabanga ngobaba nesihluku esasingilindele eDomodossola, izinyembezi zazingasaphumi emehlwani ami ngoba zase zomile ngenxa yokukhala. Ukuthi uNkulunkulu engangimcabange ngesikhathi ngihamba ekukhanyeni okukhazimulayo phezu kwe Strait of Messina, wayecashe kuphi? Wayesilahleleni? Wayengikhohlise ngani kangaka? Kungani manje njengoba ngase ngimtholile ubaba wasuswa kimi kuze kube phakade? Yayiyini injongo yale nhlekelele? Manje njengoba uNkulunkulu lapha eDomodossola wayebonakala ehlukile, ekude, engabonakali, wayebonakala

enziwe ubumnyama, engenakugwemeka futhi engenakugwenywa, emunyu, uNkulunkulu engangingasazi ukuthi ngiphinde ngimethembe noma ngingamnaki izinsuku zami zonke. Ubusuku nemini ngangizithulele, ngiqaphe amehlo ami ebumnyameni, ngicishe nginethemba lokuthi ngokufika kwemini yonke into izobuyela njengoba yayinjalo ngaphambili. Ngalezo zinsuku ezibuhlungu, nomndeni wami onqenqemeni Iwewa, ngaqonda ukuthi izulu lalingeyona indawo yamantombazane amancane.

Ngobunye balobo busuku, entathakusa ngaquleka futhi ngemva kobuthongo obubuhlungu ngazumeka ephusheni elimandi: Ngazithola ngisechibini, ngemva kwalokho ubaba wabonakala kimi ngamehlo akhe nobuso bucwile ekukhanyeni kwasezulwini. Manje ubuso bakhe abusahlupheka futhi wayesemuhle futhi. Wangimoyizela kamnandi, wangibamba isandla, wanganga waqala ukukhuluma nami. "Ngane yami - esho - into engifuna ukukutshela yona manje sthandwa sami, konke okuhle engikufuna kuwe. Izimo zisho ukuthi asazani. Ngiyazisola ngokungakubonanga ukhula..." .

Kwesinye isikhathi ngicabanga lelophupho nohambo Iwami lokugcina, ngiye ngicabange ukuthi iNkosi izongibiza nini, ngithanda ukucabanga ukuthi uma ngiwela umnyango wezulu ubaba uzobe engilindile, egqoke njengalobo busuku wangithatha wangiyisa endlini. icinema: naye sinezinto eziningi okumele sizixoxele sodwa, kumele siphinde siqale kabusha leyo ngxoxo eyaphazanyiswa ngalobo busuku bangoFebhuwari obubandayo. Kungaba indlela engcono kakhulu, ngicabanga, ukuqala uhambo Iwami lokugcina.

Umama wasala edangele nezingane ezine futhi engenayo impesheni ngoba ubaba wayengumkhandi wezinwele nje. Wonke amakhaza nabo bonke ubuhlungu obusemhlabeni behlele

umndeni wethu ompofu ofudukayo.

Kude nezwe lakithi, kude nempilo, sasiyizinhlamvu zesihlabathi esihudulwa umoya wasogwadule.

Umama wayeselahlekelwe wumphefumulo wakhe wonke. Wayesephenduke igobolondo elingenalutho. Umzimba wakhe wawushuquke njengokhuni, akazange ayeke ukuncipha futhi amehlo akhe alahlekile, ebusweni obuphaphathekile futhi obungabonisi, wahlala egxilile imizuzu yonke ebheke endaweni ekude, ebheke ethuneni likayise. Wayesefana nesipoki esingakwazi ukukhohlwa. Ngawuzwa umzuzu lapho ezowa acwile ekuphelelweni yithemba kungenandlela yokuphuma. Ngazama ukumnyakazisa, ngakhuluma naye ngizama ukumjabulisa. Ngokumangalisayo, izindima zase ziguqulwe ngokuphelele: kwakuyindodakazi eyaduduza unina, imtshela izindaba ukuze imlungiselele ukuphila ngaphandle komyen'i wayo futhi imsize ukuba akhohlwe. Mina, indodakazi endala, ngangingakayihlanganisi iminyaka engu-15.

Ngemva kwesidlo sakusihlwa ngabuyela emsebenzini kwa-furrier ukuze ngithole amasenti ambalwa. Yimina engangizama ukugcina ilangabi lethemba liphila. Kodwa ekugcineni umama, angazi ukuthi, mhlawumbe ngamandla okuphelelwa ithemba, phakathi kokukhala kwesinye isililo wathatha umhlaba wonke emahlombe akhe futhi kancane kancane wabuyela ekubeni umthungi, ethunga iziketi ezimbalwa kanye nezingubo zokugqoka.

Isahluko seshumi - I-tusa enhle

NgoMeyi wawo lowo nyaka umfowethu omncane waphathwa yisimungumungwane nami ngasibamba, angizange ngibe naso ngisemncane. Ngithe ngisembhedeni ngezwa umama evula umnyango. Othile wayengqongqoze emnyango. Ngabe sengizwa amazwi ka-zizi noMichelillo. Ngangikhathazekile: ngaphambili babengakaze bangiyise eDomodossola ukuze ngiyobona abazali bami futhi manje base befikile. Bahlala cishe isonto lonke, base behamba bedumele kancane ngoba benethemba lokuthi ngizobuyela nabo eSicily. NgoNovemba kwafika incwadi eyayibhalwe ngombala omnyama. Umama wethukile nesandla sakhe siqhaqhazela ngesikhathi esivula. Ngambona ekhala: uzizi umemezele ukushona kukamkhulu uTuri. Bamthola eshonile emaphandleni aseBordonaro ngomhlaka-8 Novemba. Wayeneminyaka engu-87 ubudala. Ngonyaka olandelayo kwaba nokunye ukudumala okukhulu nakakhulu, lapho ngenhlanhla uphenyo lwaholela ekubulaweni kweduku emphinjeni, elatholwa

ngesikhathi kumbiwa. Icalal lenziwa owesifazane ekanye nomfowabo, omakhelwane basemaphandleni, bentshontsha impesheni engu-11 000 lire. Kamuva wadonsa iminyaka engu-24 ejele futhi wadonsa iminyaka engu-12 ngenxa yokubandakanyeka.

Ngaqhubeke ngidabukile. Ngemali encane asikwazanga ukuphila nabantu aba-5. U-Miss Tilde wangeluleka ukuba ngithathe umsebenzi womgunyathi ukuze ngibhalise ehhovisi lokuqashwa. Ngangivame ukuya ngiyobheka ukuthi wawukhona yini umsebenzi, kodwa lalingekho ithemba. Ngo-April '53 ngathola ukuthi babeqashe amantombazane efektri. Babengayidingi, oyise babenemisebenzi. Ngakho ngaya ehhovisi ukuze ngiyobhikisha: Ngangidinga ukusebenza kakhulu kunabanye. NgoMeyi ekugcineni ngangena embonini lapho bakhiqiza khona amabhande okunwebeka, izintambo zezicathulo, amaribhoni namashubhu ezintambo zikagesi. Ukusebenza kanzima ngamashifu amasonto onke 6-13 kanye 13-21. Ngezikhathi ezithile ngangibuye ngiye lapho ngiyokwengeza umholo wami futhi ngnikeze umama impumuzo.

Wafika u-August. Ngamaholide, u-Comare Grazia kwakudingeka aye eSicily ukuze avakashele umama wakhe osekhlile. Nganquma nokuhamba nendodakazi yami uCaterina. Sahamba ngesitimela saya eMilan sase siya eRome, lapho safika khona ebusuku. Kwadingeka silinde amahora ambalwa ngaphambi kwesitimela esiya eSicily.

Esiteshini sathola abanye abantu bakule ndawo, futhi phakathi kwabo kukhona umlingisi omncane waseNovara, uSalvatore Furnari, nesosha engingalikhumbuli igama lakhe. Ngesikhathi uNkk. Grazia ephumule ebhentshini, mina noCaterina samenywa ukuba siyoshaywa umoya. Basiyisa e-Piazza Esedra ukuze sidle i-mottarello. Kwaba sengathi ngiyaqala ukuphila futhi.

Lapho isitimela esasivele sigcwele sifika, uNkk. Grazia waphuthuma wagibela nezikhwama ezimbili. Isitimela besingakame ngokuphelele wawela phansi kujantshi. Caterina, mina kanye nesixuku sonke sakhala kuBaba Waphakade ngenkathi simkhipha egcwele imihuzuko kodwa ephila ngendlela eyisimangaliso. Wenqaba ukuyiswa esibhedlela. Ngemva kwehora isitimela sahamba. Ngaphambi kwemini enkulu safika esiteshini saseTerme Vigliatore lapho sagibela khona ibhasi elalisiyisa eNovara Sicilia, izihambeli zikazizì noMichelillo.

Basamukela njengezivakashi zodumo. Sasisembhedeni sobathathu ngalobo busuku, mina noCaterina asizange silale ubuthongo. UNkosikazi Grazia wayegcwele izinhlungu. Ngabo lobo busuku kwenzeka isimanga: ezinye izinsizwa zasijabulisa ngesiginci nevayolini, kodwa uMalume uMicherillo, ecasukile, wabenza babaleka.

Umama kaCaterina wayechitha cishe sonke isikhathi sakhe

embhedeni. Waphuma kibili kuphela ezinsukwini eziyishumi evakashela unina osekhlile. Ntambama ngavakashela engangifunda nabo kanye nabangane baselabhorethri. Ngelinye ilanga ngabona omunye engangifunda naye efika ezonganga. Wayephethe ibhayisikili ngesandla ngase ngimcela ukuba angigibe. Ngaleso sikhathi, uNovara wayengakaze ayibone intombazane egibe ibhayisikili. Wathi ekuthola lokho, wangithethisa uZizi: "Usuphenduke isikhova, ngangingeke ngizicabange izinto ezinje."

Emuva eDomodossola, uNkz. Grazia wayedonsa kanzima ukuze alulame. Ngemva kwalokho kuwa, ubuhlungu be-arthrosis baqala. Waze waba nesibindi lapho ehamba nomkhaya wakhe emcimbini, lapho nami ngangimenywe khona.

Ngaphindela emsebenzini efekthri kanye nase-furrier, kodwa ngangidinga okuhlangenwe nakho okusha. Ngolunye usuku, ngivakashele isifunda saseSan Gervasio naseProtasio, uDon Giuseppe Benetti weza kimi ezongibuza imibuzo. Ngathululela kuye lonke usizi Iwami. Wangikhuthaza futhi wathi: "Woza esifundweni ngeSonto ntambama. Lapho uyothola umongameli weCatholic Action Signorina Germana, ozonethula emantombazaneni futhi aninikeze izeluleko eziningi ezinhle." Ngokushesha ngazithola ngikhululekile: ngamahloni ambalwa ngaqala ukwenza abangane. Ngangesaba ukungakwazi ukukhulumu kodwa ngosizo lukaNkulunkulu ngabunqoba ubunzima bokuqala. Ngifunde ngokuzithandela iphephandaba lenhlangano ngincoma umsunguli u-Armida Barelli: ngenxa yakhe impilo yami yaba ngcono. Lapho umsebenzi wefekthri uvuma, ngaya emisa ngo-7 ekuseni, lapho ngahlangana khona noDon Benetti, engangimbheka njengomqondisi wami ongokomoya. NgeSonto ngacela ukuchitha ihora endaweni yokunyathelisa ekahle phambi kwesonto. Kamuva bangimema

ukuba ngijoyine umkhandlu we-ACLI. Ngazo zonke lezo zibopho ngazizwa ngibalulekile futhi ngifeziwe.

Ozakwethu embonini bebengithatha njengomuntu ongakhululeki, kodwa angizange ngikhululeke, empeleni ngibakhulekele ngibafonele uma sebekhuluma inhlamba ezindlini zokushintshela ngaphambi kokuqala umsebenzi.

Isahluko seshumi nanye - Ubuso bePorcelain

Ngelinye iSonto Lasehlobo umongameli we-German Catholic Action wahlela uhambo lokuya ezintaben. Ngemadlana eyayisele ngakwazi ukukhokha izindleko zohambo. Safika ngebhasi eya eGoglio, sabe sesihamba ngekhebula eliya e-Alpe Devero sabe sesihamba ngezinyawo silibangise eCrampiolo. Ngacabanga ngobuhle bezintaba ezimbozwe izimbali: ama-rhododendron, ama-buttercups, ama-orchid asendle. Amajikijolo azodla ngawo. Amakhabethe anophahla lwamatshe namafasitela enziwe ngokhuni amafasitela awo alenga ama-geranium abomvu ngokuggqamile naphinki. Ngabuza uGermana ukuthi umgwaqo uphelelaphi. "Uma sikhathele sizoma ukuze sidle isidlo sasemini esigcwele." Ngezithuba zabo-1:00 sama ukuze siphuze amanzi acwebile ageleza etsheni ebheke esigodini. Ngemva kokudla, ukuthandaza nokucula saqala uhambo lokubuyela. Ngangiqhaqhzela yinjabulo: Ngangingakaze ngiluchithe usuku oluhle kangaka. Ekhaya ngamtshela konke umama ngambona emamatheka.

Njalo ngezikhathi ezithile ngangithola i-imyili evela kumngane ovela ku-Novara Sicilia: wacela ukumtholela umsebenzi e-Domodossola ukuze sibonane. Ngangididekile kakhulu kodwa ngijabule ngokuthi kukhona ongithandayo. Kwakukhona nomfana

waseDomodossola, kodwa angizange ngimthande: ekuseni waphuza isibhamu se-grappa futhi wayehlale enezihlathi ezibomvu.

Ukuzindla kwasekuseni kwangibonisa indlela eya esigodlweli, kodwa ngesikhathi esifanayo ngangizithanda izingane kanye nombono wokuqala umndeni. Ngazinikela entandweni kaNkulunkulu Ngachitha ngeSonto ntambama endlini yokukhuluma ngihlela izibopho zeKhathekhwizima zamasono onke nabangane bami. Ngamanye amaSonto sasisiya ezinkundleni zokuxhumana zasemadolobheni angomakhelwane. Uhambo Iwebhasi Iwangikhathaza, kodwa isibindi sanqoba ukuhlupheka okuncane.

Ngo-May 1, 1954, i-ACLI kanye ne-oratory yahlela uhambo: uhambo lokuya endaweni engcwele ye-Madonna di Oropa ekuseni kanye ne-rally ka-Honorable Pastore e-Biella ntambama. Ngaba ngomunye wabokuqala ukubhalisa kanye nomngane wami nesoka lakhe uPierino. Kusele amabhasi ama-2 agcwele abantu abasha. Phakathi kwabo kukhona umfana omhlophe onamahloni engangivele ngimbone ndawana thize. Kwakunguye: isisebenzi senkampani yokwakha lapho engaya khona ukuyobiza amakhasimende e-furrier. U-Pierino wamethula kimi: wayengumzala wakhe. Emini ubengasuki engigqolozele. Ngathi ngifika ekhaya ngatshela umama ngakho. Ngakusasa kusihlwa ngambona ngaphansi kovulandi omncane wegumbi elisesitezi sokuqala. "Mama, mama, woza uzobona: kukhona umfana engihlangane naye eBiella". Futhi ngokumamatheka okuyingxene: "Kusobala ukuthi ukushela." Ngakusasa kusihlwa, ngiphuma nomakhelwane, ngamthola ephambi kwami. Wacela ngamahloni ukuthi ahambe nathi. Kancane kancane ngavuma. Sahlephula iqhwa ngokuxoxa ngalokhu nalokhuya. Lapho umsebenzi wantambama embonini usuphelile wangiphelezela

ekhaya. Ngobunye ubusuku ngaya naye ngayomazisa kunina, owamamukela kahle kakhulu. Ngesikhathi sakhe sokuphumula waya endaweni yokukhuluma. Kwase kuhlukaniswa abafana namantombazane, bahlangana ekupheleni komhlangano. Siphinde saya emihlanganweni ye-ACLI.

Umama, naphezu kokuvela eSicily, lapho abafana ababili abathandanayo bengakwazi ukuphuma bodwa, wasinika ukuzethemba futhi saqala uhambo olunokuthula. UGiuse wangitshela ukuthi wayehlangane nobaba: ukuze athole imali, njengoba kwakukhona izingane ezi-4 futhi ubaba kuphela owayesebenza, lapho esengumfana wenza imisebenzi ethile kubaxhasi bezimali bendawo yamasosha izinyathelo ezimbalwa ukusuka endlini yakhe. Ngezinye izikhathi wayeletha izicathulo zabo kubaba ukuze azilungise. Ngalalela ngenjabulo.

Wangitshela okunye: kwathi mhla ziyi-16 kuMandulo 1950 ngidlula eRome ngifika eDomodossola sahlangana cishe. UGiuse, njengoba ngisambiza kanjalo, wayefike ngebhayisikili ngoNyaka Ongcwele. Uhambo olunzima: washiya i-Domodossola kanye nompristi wasesigodini owahamba ngokushesha ngamabhuzu asezintabeni. Kwakucishe kungenzeki ukumlandela. Wama kuphela lapho ebona ingadi yemifino ukuze athole isaladi. Maphakathi nohambo uGiuse wasala yedwa. Endleleni wathola umdayisi wasemgwaqwani ephethe ibhayisikili elidala eligcwele udoti ukuze alidayise. Bagcinana kwaze kwafika eRoma.

Wafika u-August. Imboni yayivalwa ngamaholide futhi nganquma ukuyovakashela udadewethu uRosa owayelulama emagqumeni eLake Mergozzo. Ngacela izindela ezaziphethe umuzi ukuba zihlale izinsukwana. Ngangisanda kukhuluma ngalo mbono kuGiuse. Kwakukhona amanye amantombazane eholidini endlini. Phakathi kwabo kukhona umshana kanobuhle wendela.

Ekuseni ngolweshumi nanhlanu, umkhosi wokwenyuka, wasibizela ekamelweni lakhe ngemva kweMisa ukuze sizilolonge. Wagcwalisa ubuso bethu ngokhilimu abahlukahlukene, imascara kanye nezindebe zomlomo: sasibukeka njengezithombe ze-wax. Ngesidlo sasemini umamncane wabiza umshana wakhe: kwakungekho sizathu sokusiphatha kanje.

Ntambama, ngibheke echibini ngefasitela, ngabona uGiuse ephuma. Ngangingafuni ukubonwa ngalobo buso be-porcelain. Engibona emnyango wacishe wangangazi. Ngaxolisa, ngachaza ukuthi bekuyisivivinyo futhi amanye amantombazane nawo ayeseshintshiwe. Ntambama sahamba engadini yendlu. Ngakusihlwa wangibingelela: "Sizobonana maduze, e-Domodossola, kodwa ubuso bakho buhlanzekile futhi busha njengakuqala."

Isahluko seshumi nambili - Violette

Lapho amasonto amabili amaholide ephelile, ngabuyela emsebenzini efemini ngishintsha kusukela ngo-1pm kuya ku-9pm. Ngesikhathi nighlanganisa ama-bobbins emshinini wokuphotha ngacabanga ngoGiuse, kodwa ngesikhathi esifanayo angizange. ngifisa kakhulu ukumbona. Ngo-9pm kwakhala inhlabamkhosi futhi inhliziyo yami yaqala ukushaya ngokushesha. Ngemva kokugxiviza ifolda, ekuphumeni kwesango ngabona ibhayisikili ebumnyameni obuncane. Kwaba nguye ngempela: weza kimi, ngamahloni wangibuka ebusweni wathi: "Ngiyakuthanda ulula nje". Wangihlalisa epayipini lebhayisikili futhi wangiyisa ekhaya. Sanikana ngokubingelelana kobusuku obuhle. Lokhu kwenzeka cishe zonke izinsuku. NgeSonto ntambama sasihamba ngamabhayisikili ambalwa ezindaweni eziseduze. Ngelinye ilanga wangiyisa kwakhe ukuze angazise kubaba nomama, odadewethu ababili nomfowethu. Kancane kancane wabuye wanethula komalume nabazala bakhe njengomngani.

Lapho umama esibona sivela kuvulandi wasenza senyukela endlini. Ngenkathi ekhanuka lowo mfana, ngangingazimisele neze. Ngomhla ziyisi-8 kuZibandlela, usuku Iwe-Immaculate

Conception, usuku Iwegama lami, kwakhala insimbi yasemnyango. Kwakungumthengisi wezimbali, owanginika isixha sezimbali ezibomvu. "Mama, uGiuse ungithumele izilokotho ezinhle!". Yeka ukudumala lapho ngivula inothi: kwakungeyena, kodwa umfana oneminyaka engu-14 ubudala engahlangana naye ngenhlanhla. Kubhalwe ukuthi "ngiyakuthanda" ngesignesha. Mhlawumbe wayecabanga ukuthi ngingontanga yakhe.

Ngobusuku obandulela uKhisimuzi u-Giuse wavela nevazi enkulu enemibala egcwele oshokoledi kanye nekhadi lokubingeleta. Ngambonga saya eMiseni phakathi kwamabili ndawonye. Lapho ebuyela ekhaya wangitshela: "Kusasa kufanele ngihambe nomndeni wami siyodla isidlo sasemini nezihlobo zami. Ngizophinde nginibone ngeBoxing Day". Ekuseni ngomhlaka 26 ngathi kumama "angisaphumi naloya mfana, ngimbuyisela ivasi, angifuni kuzibophezela". Futhi ebuka kabi: "Uyahlanya, ubungakwenza ukube ubungakawadli oshokoledi."

Ezinsukwini ezilandelayo uGiuse wafika njengenjwayelo ezongilanda emsebenzini. Emgwaqweni ngihamba ngezinyawo noma epayipini lebhayisikili ngicishe ngingamkhulumisi. NgoSuku LukaNcibijane ngo-1955 ngaya emisa. Wayekhona futhi ekugcineni wangiphelezela ekhaya. Emnyango wathi kimi: "Ngingakwazi yini lokho ocabanga ukuthi ungenze ngihiupheke kanje?", futhi izinyembezi zaphuma emehlwani akhe. Lolo tshani Iwaphula umhlane wekamela futhi ngalinika ukumamatheka. Wangiqabula wathi: "Ntambama ngizokuthatha siye kuma-vespers eMount Calvario. Ngemuva kwama-vespers kuzokhonjiswa ifilimu e-ACLI club." Ngavuma savalelisana. Ngabika ekhaya umama wathi ngenjabulo: "Ngeke uphinde umthole umfana onjena."

Ngo-2pm sasuka salibangisa eCalvary ngasemnyuzini wezingoma ze-Via Crucis. Sake safika eSanctuary sacula ama

vespers kwathi emva kwesibusiso saya eclubini. Angisikhumbuli isihloko sefilimu, kodwa bekuyisicefe kakhulu, ngakho-ke ngaphakamisa ukuthi sibuyele edolobheni ebhayisikobho yaseCatena, lapho sakwazi khona ukujabulela ifilimu engcono kakhulu, ebizwa ngokuthi "Violette".

Ngo-April, ehamba ngesitimela esigodini Vigezzo kanye Centovalli, sahamba nabazali bakhe ukuze imbali iflothi umkhosi e Locarno. Sahlangana nobaba kaGiuse, owangethula "njengentombi". Wafaka izandla emaphaketheni akhe wathatha ama-Swiss francs ayi-10 esikhwameni sakhe, wawanika uGiuse wathi "Wenze kahle, uzoshada nini?". Sabukana, sasingakaze sikhulume ngayo.

Ezinsukwini ezilandelayo saqala ukujabulisa umqondo womshado. Saze sakhuluma ngayo nasekhaya. Umama wayejabule kodwa ngesikhathi esifanayo ayemancane amathuba okuthola imali. Kancane kancane sathenga amashidi ambalwa kanye nempahla yangaphansi. Sasingenazo izidingo ezithile. Sahamba sayofuna ifulethi elincane, elinesizotha. Sithole esifundeni sasendulo saseMotta ngakho-ke sibeka usuku lomshado: ngoMsombuluko 19 September. Ngahamba nomama saya esitolo sendwangu sasePanzarasa siyothenga ileyisi yengubo yomshado futhi ngayiyisa kuNkk. Tilde, umkhuzi wezinwele, owayehlale engithembisa ukuthi ngizokwenza ngothando.

Ehholo ledolobha umama kwadingeka asayne incwadi evimbela umshado ngoba ngangisemncane. Abazali bakaGiuse nabo babejabule. Esontweni uMonsignor Pellanda wasitshela amazwi amahle esikhuthazo: "Hlala uthobekile njalo unokholo oluningi ukuze ubhekane nenjabulo nosizi impilo esigcinele yona. Ngizokuvumela ukuthi uthole umgijimi obomvu eduze kwe-nave".

Kwadingeka silungise uhlu Iwezihlobo nabangane

okwakuzohanjiswa kubo umusa njengenjwayelo. Izivakashi ezimbalwa kakhulu. Umama kaGiuse uthe "Ababili emndenini". Kancane kancane safinyelela abantu abangu-35. Kukhethwe ofakazi: Umalume kaGiuse uCarmelo kanye nami uPierino, umakhi womhlangano wethu. Isonto ngaphambi komshado isikhulumi samadoda esiholwa nguDon Giuseppe Briacca wasilungiselela iphathi. U-Master Furiga upende isithombe semikhonzo ebhodini futhi wenza umqulu onohlu lwabangane. Bekukhona netafula eligcwele amakhekhe neziphuzzo. Kwakungakaze kube nephathi enjengaleyo endaweni yokukhuluma. Isonto lamakolishi labangcwele uGervasio noProtasio lalilungiswa futhi indawo egandayiwe yayigcwele imfucumfucu namatshe, kodwa abanye besifazane abazimisele benza konke ababengakwenza ukuze balihlanze ukuze bahloniphe u-Giuseppe no-Concetta.

NgoSepthembra 16, uZizi noMicherillo bafika, bathutha ngoba uConcettina wayezoshada futhi kwadingeka amphelezele ukuya e-altare, ethatha indawo kayise owayengasekho.

Ngaleso sikhathi, kwafika izipho ezincane: ibhodwe lekhofi, umshini wokugaya ikhofi, izibuko ze-rosolio, amasethi amasoso nezinto zokusika ezivela ezihlotsheni nabangane abathole umusa, isethi yekhishi evela kuPierino nomalume bakhe. I-Women's Catholic Action isinike umdwebo oseceleni kombhede noMndeni Ongcwele, umsizi u-Don Benetti isitsha sezimbali esihle esiluhlaza esihlotshiswe ngesiliva.

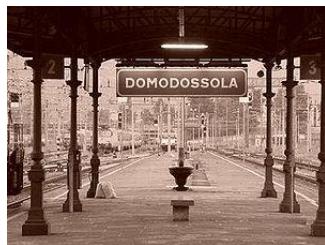
Ubusuku bangaphambili babubude. Ngacabanga ngomama owayesele nezingane ezintathu ezincane futhi engenalutho. "Unokholo oluncane, isikole sabafundisi asikufundisanga ukuthi kukhona uProvidence empilweni?", ngikhuluma ngenhlizyo. NgoMsombuluko zingama-19 ngivuke ngehora lesikhombisa. UNksz Tilde wafika egqoke ingubo kaleyisi. Wangigqokisa futhi

walungisa iveyili engangiyithenge eMilan. Ngo 9am yafika itekisi izongihambisa esontweni. Ngadideka, ngathola ulwandle Iwabantu bengibhekile. U-Giuse wayesevele e-altare engilindile nesixha sezimbali eziwolintshi, ephelezelwa udadewabo uRosa ngoba umama u-Olimpia wayezojabula kakhulu ngokushada kwengane yokuqala. Ngimjoyine ngiphelezelwa uMalume uMichelillo kumgijimi obomvu.

Inqwaba yaqala. UMonsignor Pellanda naye wayenemizwa. Ngikhumbula intshumayelo ekhuthazayo, isibusiso sezindandatho, isithembiso sokwethembeka ukuphila kwakho konke futhi, ekupheleni komkhosi, nokusayina. Lapho ngiphuma, umama kaPierino, naye owayesephenduke ubabekazi ngaleso sikhathi, wabeka ibheji labesifazane be-Catholic Action esifubeni sami.

Isahluko seshumi nantathu - Impilo entsha

Lapho umgubho esontweni usuphelile, kwalandela iziphuzo endaweni yokucima ukoma yaseGrandazzi nge-Castellazzo. Phakathi kokuqabulana okukodwa kanye nokunye nezihambeli sibe ne-aperitif ene-pizza namakhekhe. Ukubingelela okukhethekile nokuqabula abasekhweni u-Olimpia no-Armando ababehambe nomama ukuyolanda ipotimende, base bephuthuma esiteshini ukuze bagibele isitimela sika-12.15 ukuya kwiholidi labo langemva komshado.

Umama wayekhala. Sangena egunjini. Umphathisiteshi wamemezela ukuhamba ngekhwelo kuyilapho mina noGiuse sincike ngefasitela ukuze sivalelise okokugcina. I-adventure yezimpilo zethu yaqala.

Sathi sifika eFlorence saqonda ehhotela elalikhonjwe nguNkk Tilde, umkhuzi. Esangweni lokungena eliwubukhazikhazi sahlangatshezwa umculo, wabe esesiyisa ekamelweni eliyisitezi sesithathu. Kithina konke kwakukusha, ngisho nokulala embhedeni wabantu ababili.

Ngosuku lokuqala sivakashele idolobha, okwesibili saya e-Piazzale Michelangelo lapho ungabuka khona yonke iFlorence. Sithathe ezinye izithombe: Ikhamera ka-Giuse yayingathatha izithombe eziyisishiyagalombili ezimnyama nezimhlophe

ngomqulu wefilimu.

Ngosuku Iwesithathu uhambo oluya eRoma. Ihhotela lalingenasiszotha kakhulu ngoba imali eyongiwa ngemihlatshelo kwakufanele yanele. Sama izinsuku ezimbalwa ukuze sivakashelle ama-basilica amane uGiuse ayewabone ngoNyaka Ongcwele kanye nomthombo weTrevi. Siphinde sabuyela emthonjeni we-Esedra, Iwo kusukela ngobusuku obudumile buka-'53 lapho i-Signora Grazia iwela ngaphansi kwesitimela.

Kwafika isikhathi sokuhamba siye eSicily. Ngemva kohambo olude isitimela safika eCalabria futhi ekugcineni iSicily yabonakala isuka eVilla San Giovanni. U-Giuse uzijabulele lezo zikhathi: isitimela silayishwa esikebheni, i-Madonnina phezulu emnyango wechweba lase-Messina.

Umalume uCarmelo, umfowabo kamama, nomkakhe uGaetana namadodakazi akhe uRosetta no-Antonietta babesilindile esiteshini.

Basamukela njengezikhulu ezimbili. Sahlala izinsuku ezimbili sivakashela i-Messina: iwash i lesonto elikhulu engangilibone ngiseyingane, i-Madonna di Montalto nezinye izikwele ezinhle kakhulu.

Kwakukhona iphutha elilodwa kuphela kuleyo ndlu: ngesikhathi sokudla omalume nabazala babegqoke futhi esikhundleni sokuhlala etafuleni bathi: "Ake sihambe sihamba ngasolwandle". Mina noGiuse sahoxa sizizwa sididekile. Kwathi ngabo 11pm sabuyela ekhaya u-anti wapheka. Ngobunye ubusuku wafaka iminenke emagabolondweni ayo kusoso, kodwa okubalulekile uthando, hhayi imikhuba.

Ngosuku Iwesithathu basiphelezela esitimeleni bekhala. Umalume uMicherillo wayesesiteshini saseTerme Vigliatore nomshayeli wetekisi ukuze bafike eNovara. UZizi, ubabekazi uMaricchia nomamncane uPeppina babesilindile esigodini.

Ngempela kwakubonakala sengathi izikhulu zaseDomodossola zazifika.

Ngakusasa saya e-Badiavecchia ukuyovakashela ugogo wethu ozala ubaba u-Concetta kanye nomalume, odadewabo nabafowabo bakababa. Esigcawini esincane nesitolo sikagwayi sikagogo, izakhamuzi eziningi ze-hamlet ezazingazi ngiseyingane zazibuthene futhi zimemeza abanye abantu: "U-Concettina ufikile nomyeni wakhe!"

Ukuqabula, ukugona, ubuso obubomvu. Kwaba sengathi iphupho kimi. Kwase kudlule iminyaka emihlanu impela ngalishiya leli zwe.

Ezinsukwini ezimbili kamuva saphelezelwa umshayeli wetekisi "Cauzi i Lupu" eya eTaormina. Emini wasiyisa endaweni yokudlela, saphakelwa amagilavu amhlophe. Mina noGiuse sabukana ukuze sithi: "Sizoba nemali eyanele?". Ngemva kokuvakashela eTaormina naseCastelmola ngaphansi kwemvula, kusihlwa sabuyela eNovara, sikhatheli kodwa sanelisekile.

Ngakusasa kwase kuyisikhathi sokubuyela eDomodossola. Izibopho zempilo entsha zazisilindile.

Isahluko seshumi nane - Izidleke zethu zokuqala

Noma ngase ngiluthathile uhambo oluya e-Domodossola ngo-'50 no-'53, kwaba sengathi ngihambe okokuqala: Ngangibheke empilweni entsha njengombhangqwana.

Lapho sesiqedile ukugibela isitimela esikebheni sesikebhe sakuphukela ethafeni ukuze sibone iMadonnina yasechwebeni neSicily ihamba kancane.

Sihlengezela izinyembezi sibuyela enqoleni, sihlezi emabhentshini enziwe ngokhuni. Ayengekho amabhantshi ngaleso sikhathi.

Lapho kufika ubusuku saqala ukozela izintamo zethu zilenga. Njalo sasisukuma silunguze ngefasitela. Eziteshini ezibalulekile umphathi-siteshi wamemezela igama ledolobha kakhulu. E-Naples bekukhona "ama-guaglioni" athengisa ama-pizza emigwaqweni. Ngobuqili bathole imali kwabahambayo kuqala, sasuka isitimela basala nemali nepizza.

Kancane kancane sasondela eMilan. Esitimeleni esiya e-Domodossola ngaphinde ngezwa umzwelo engangibe nawo okokuqala ngqa eminyakeni engu-5 ngaphambili: I-Lake Maggiore, izintaba ze-Ossola, uphahla Iwamatshe. Kulokhu ngikanye nomyen'i wami uGiuse. Phakathi nemini safika lapho siya khona.

Umama noyise kaGiuse Armando babesilindile. Bekuwumkhosi: ukube bebekwazile ukukhala izinsimbi.

Isidlo sasemini esisheshayo nomama u-Olimpia bese kuba senkulisa yethu entsha esifundeni sase-Motta ukuze siphumule. Ngakusasa ngaqhube ka nomsebenzi wami efektri futhi uGiuse wabuyela esakhiweni.

Imicabango yami yaya kumama ngokuntula kwami ukusekela, kodwa umqondisi wami ongokomoya uDon Benetti

wangikhuthaza ukuba ngithandaze, engiqinisekisa ngokuthi abantu abanigi bayamthanda. Ngezinye izikhathi mina noGiuse sasisiya endlini yakhe siyodla isidlo sasemini, futhi wayekujabulela. Phakathi naleso sikhathi, omunye wodadewethu wayethole umsebenzi owawusekela umkhaya.

Ngokushesha ngemva kwalokho samemezela kumama, umama u-Olimpia kanye nobaba u-Armando ukuthi bazoba ugogo nomkhulu ngoJulayi.

Ngangiqa ukuzwa ukungakhululeki ekukhulelweni kodwa umsebenzi wawufona. Khona-ke abasebenzi bebengavikelekile njengoba bevikelekile manje. U-Giuse ukwazile ukuthola umsebenzi ongcono kunasendaweni yokwakha yangaphandle: imboni encane eyenza izinto zokhuni ezifana namapulaki emiphongolo, amathuluzi okuqaqa izikebhe zoboya kanye "ne-paungi" (iziqongo zokuphatha zokhuni). Ngenyanga yesihlanu saqala ukuvakashela izitolo sifuna inqola yomntwana osanda kuzalwa. Ububanzi babuhlale bukhulu kunomnyango wokungena futhi kwadingeka sinqume ukuthutha indlu.

Emuva zazingekho izinhlaka, wawuhamba ubuza ngapha nangapha. U-Providence usenze sathola ifulethi esitezi sesibili sendlu nge-Scapaccino, eduze nendawo yokusebenzela ye-furrier.

Ngesikhashana nje sahlela ukuthutha. Sasingasekho enkabeni yedolobha, kodwa sasingekho kude, eduze nendawo yami yokusebenza.

Imali yerenti yanyanga zonke yayingama-lire angu-8,000, iningi lawo ngamaholo ethu amancane, kodwa indawo yokuhlala yayamukeleka futhi ikhanya kahle. Egcekeni singaphinda sibe namamitha-skwele ambalwa omhlaba lapho ngingatshala khona amakhambi anephunga eliminandi nezimbali, uthando lwami.

Sake sathola okhiye sahlanza amakamelo futhi salungisa

amafasitela ngamakhethini amahle anamavalance namakhethini oleyisi ekhishini. Lapho ukuthutha sekuqedive, ukuphila kwaqhube ka njengokujwayelekile. Isisu sami saya ngokuya sibonakala. Ngelinye ilanga omunye engisebenza naye wangibuza ukuthi ngizofika nini ekhaya ngekhefu lokuyoteta wangeluleka ngokuthi ngiye kudokotela wabesifazane. Ngakho ngenza i-aphoyintimenti ngasese. Udukotela wacishe wangithethisa ngokulinda isikhathi eside: "Awukwazi ukusebenza ngemva kwenyanga yesithupha futhi usuvele usenyangeni yesikhombisa: uthathe ingozi." Ngakusasa ngahambisa incwadi ehhovisi ngisho nesisebenzi sathi anginangqondo.

Ngaleso sikhathi ngalungisa i-layette ngokuluka amajezi, amahembe, izicathulo namanabukeni enziwe ngamashidi amadala enganginikezwe umama.

Sahamba sayothenga i-pram engangiyilungise ngamashidi engifekethiswe yimina nemibala engathathi hlangothi, ngingazi noma umfana noma intombazane. Ekugcineni, ngobusuku bangomhla zi-2 kuJulayi, amanzi ami aphuka futhi namapotimende ethu asegcwele kakade sasuka ngezinyawo siya esibhedlela. Udukotela wezifo zabisifazane owangihlola watshela uGiuse ukuthi angagoduka. Umsebenzi wawusanda kuqala futhi wathatha cishe amahora angu-20. Ngakusasa wabuyela esibhedlela sokubeletha ngisalindile egunjini lokubelethela.

Kuthe ngokuhamba kwesikhathi kwazalwa umhlengikazi wayobikela uyise wengane owacishe waphathwa yimizwa. Ngemva kwehra wakwazi ukwanga ingane yethu yokuqala, u-Armando njengoyisemkhulu. Ngemuva kwamahora ambalwa, ogogo nomkhulu, omalume kanye nabazala nabo bazisiwe. Kwakubonakala sengathi wayeyingane yokuqala emhlabeni wonke.

Isahluko seshumi nanhlanu - Sibonga uNkulunkulu...

Abahlengikazi egunjini lababeletha baletha lesi sidalwa senyama negazi embhedeni wami ngemva kwamahora ambalwa ngizelwe. Bangibeke esifubeni. Ngaphandle kukanodoli we-rag u-zizi ayengenzele wona ngisemncane.

Ukuhlala esibhedlela ngaleso sikhathi kwakuyisonto. Ngaphambi kokuba sibuyelete ekhaya saya esontweni lasesibhedlela ukuze "sihlanzwe", isibusiso esivela kumpristi.

Ewodini yonke into yayiselungele ukuya ekhaya, kodwa ikhanda lami lase liqala ukuzulazula. Umbelethisi wahlola umkhuhlane wami: 39. Mina nonodoli wami kwadingeka sihlale ezinye izinsuku ezimbili. Ekugcineni ngolwesine mhla ziyi-12, sekucishe kwalulama, sabuyela ekhaya. NgeSonto ngomhlaka-15 u-Armando wathathwa ngesihlalo sabakhubazekile esisha wayiswa endaweni yokubhaphathiza noyise u-Giuseppe, umngane wakhe u-Mariuccia njengonkulunkulukazi kanye nonkulunkulu wakhe u-Basilio, umngane we-oratory. Angizange ngibe nenjabulo yokuhambelo lo mcimbi ngoba abadala bekholelwa ezeni baseluleka ngokuthi sihlale ekhaya. Ngazanelisa ngokulungiselela isiphuzo esincane.

Impilo yokuba ngabathathu yayihlukile kodwa ngangizwana kakhulu. Nganginobisi oluningi, ingane yayikhula futhi ngangiyisa enkulisa masonto onke ukuze ayohlolwa.

Ngeshwa, ekupheleni kwezinyanga ezimbili ngabuyela emsebenzini efektri. Ayengekho ama-nursery ngaleso sikhathi. Ogogo base bevumile ukuthi bazombheka isonto lonke umuntu emunye.

Lapho ngisebenza ishifu yehora lesithupha, uGiuse wayembhandisha ngaphambi kokuya emsebenzini futhi amyise lapho eya khona. Equlekile lengane yayihlupheka ngikhala kanye

nayo.

Ngeshwa angikwazanga ukushiya umsebenzi. Kancane kancane, ngokholo, saqhubeka nohambo njengabathathu: ukudla kokuqala, izinyathelo zokuqala kwakuyizinto ezimangalisayo. Ngosuku lokuqala Iwenkulisa uGiuse ekugcineni wathola umsebenzi okhokha kangcono. Iminyaka embalwa engumqaphi esikoleni samabanga aphansi, wabe esebezwu kuMasipala ukuthi athathe isikhundla somxazululi.

Lokhu kwavula ithuba lokushiya umsebenzi wami efemini ngizinikele enganeni ngisalinde ukumnika umfowethu omncane. Ngo-August 17, 1962, sajabula lapho kuzalwa ingane yethu yesibili. U-Luciano wayenesikhumba esikhanyayo enezinwele ezimhlophe, okuphambene no-Armando. Inganekwane. NgeSonto zingama-26 wabhapathizwa kanye noyise u-Giuse, umzala wakhe ongunkulunkulu u-Mariuccia kanye nonkulunkulu wakhe u-Antonio, umfowabo kaGiuse. Nakulokhu kwadingeka ngihlale ekhaya. Lapho ikhefu lami lokuoyoteta seliphelile, ngashiya umsebenzi wami ukuze ngizinikele kubantwana bami ababili abahle.

Ngo-October 1, 1962, u-Armando waqala ibanga lokuqala efake iphinifa eliluhlaza nesikhwama sesikole ehlombe. Siyiphathise ngezinyembezi ezimbalwa uthisha uLeopardi.

Ngaso leso sikhathi, iMeya yaseDomodossola yabiza uGiuse yamnikeza indawo yokuhlala esitezi sesibili sebhilidi ledolobha, elahlala lingenamuntu lapho isithunywa sikamasipala sithatha umhlalaphansi. Ezinsukwini ezimbalwa sahlela ukuthutha. Sasinazo zonke izinsiza esikhungweni. Kusihlwa, lapho umnyango omkhulu usuvaliwe, sasingababusi bedolobha. Sayibukela ngokukhululeka imibukiso sisevulandi yehhovisi likaMeya. Ngamafasitela ethu sasikwazi ukubona ingxenye yemakethe enomkhuba wamakhulu eminyaka.

Ngaleso sikhathi uLuciano wayethatha izinyathelo zakhe zokuqala: wayesephenduke umaskandi wabasebenzi bakamasipala.

Ukuze ngenezele emalini kaGiuse ngangifuna ukusungula umsebenzi. Ngaqala ukugqoka amafasitela, imibhede nemicamelo yabangane. Izwi lasakazeka ngakho ngaba "inkosikazi yamakhethini". Ngesikhathi sakhe sokuphumula, uGiuse wafunda ukulungiselela umhlangano wolayini futhi, sibonga uNkulunkulu, sakwazi ukujabulela ukuphila okunethezekile.

Ngo-Okthoba 1, 1968, uLuciano waqala isikole nothisha uLuisa Cerri.

Isikhathi sahamba ngokushesha. Ehlobo saya eholidini sizungeze i-Italy netende lokukhempa. Ngezinye izikhathi kuze kufike eSicily, edolobheni lakithi.

NgoJulayi ka-'73 sasikanise e-Val d'Aosta futhi ngaqala ukuba nezimpawu zokuqala zokukhulelwa. Ngo-February 16, 1974, udadewabo omncane uDaniela wafika ku-Armando, owuyeneminyaka ecishe ibe yishumi nesishiyagalombili, kanye noLuciano, owuyeneminyaka eyishumi nambili. Kwakuyinkathi yomkhosi futhi abantu ababebuka iribhoni eliphinki emnyango weHholo Ledolobha bacabanga ukuthi ihlaya. Umpristi wesifunda waseluleka ukuba sigubhe uMbhaphathizo ngobusuku bePhasika, umngane wethu uGianna engunkulunkulukazi futhi umalume wethu uBenito engunkulunkulukazi.

Ngaphandle kwezinkolelo-ze, kulokhu nami ngibe yingxenyelalo mcimbi ngobusuku bango-April 13. Ngosuku olulandelayo kwakukhona izivakashi eziyikhulu endaweni yokwamukela izivakashi endaweni yokukhuluma.

UDaniela naye usekhulile futhi manje sesikhulile. Izingane zethu ezintathu zasinika abazukulu abangu-7: uStefano, uVirginia,

uGreta, uLorenzo, uRebecca, uLetizia noMatteo.

Indaba iyaphela. Ngo-September 19, 2015 mina noGiuse sagubha iminyaka engu-60 sindawonye.

Sibonga uNkulunkulu, Nkosikazi Yethu nabo bonke abasithandayo.

La Mazza Concetta Maglio, wazalelw a Novara di Sicilia ngo-18 April 1936.

Inkomba

1. Umuzi kababa	7
2. Ezweni	16
3. Imidlalo esihlabathini	28
4. Amafutha, ubulembu kanye neso elibi	39
5. Izikhova	46
6. Vossia pardon me (Ukukhanya kwezinkanyezi)	52
7. Emilia	60
8. Ukundiza kwenkonjane	65
9. Umnyango wezulu	72
10. I-tusa enhle	78
11. Ubuso be-porcelain	83
12. Ama-Violets	87
13. Impilo entsha	93
14. Izidleke zethu zokuqala	96
15. Siyambonga uNkulunkulu...	100

